

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Studijní program: 6208 B Ekonomika a management

Studijní obor: Řízení a ekonomika podniku

**Majetková struktura podniku s ohledem na
specifika v zemědělství**

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Martina Novotná, Ph.D.

Autor:

Monika Hypšová

2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Monika HYPŠOVÁ**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Řízení a ekonomika podniku**
Název tématu: **Majetková struktura podniku s ohledem na specifika v zemědělství**
Zadávací katedra: **Katedra ekonomiky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Klasifikovat majetkovou strukturu podniku včetně zdrojů financování jednotlivých složek, zaměřit se na faktory ovlivňující velikost a strukturu podnikového majetku a možnosti jejich hodnocení. Posoudit majetkovou strukturu vybraného podniku v kraji Vysočina s ohledem na specifika odvětví, případně kvantifikovat dopady navržené změny majetkové struktury na výsledky hospodaření podniku.

Osnova:

Teoretická část

1. Vymezení podnikového majetku a jeho jednotlivých složek
2. Struktura majetku podniku s ohledem na oblast podnikání
3. Bilanční pravidla financování majetku
4. Možnosti hodnocení majetkové struktury

Praktická část

5. Charakteristika vybraného podniku z hlediska jeho majetkové výstavby
6. Aplikace vybraných metod hodnocení majetkové struktury
7. Vliv majetkové struktury na ekonomické výsledky podniku

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **40 - 50 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

Synek, M. a kol.: Podniková ekonomika. 4. přepracované a doplněné vydání. Praha, C. H. Beck, 2006.

Kislingerová, E. a kol.: Manažerské finance. Praha, C. H. Beck, 2004.

Wöhe, G., Kislingerová, E.: Úvod do podnikového hospodaření. 2. přepracované vydání. Praha, C. H. Beck, 2007.

Grünwald, R., Holečková, J.: Finanční analýza a plánování podniku. Praha, Ekopress, 2007.

Kovanicová, D., Kovanic, P.: Abeceda účetních znalostí pro každého. 13. přepracované vydání. Praha, Polygon, 2003.

Sedláček, J.: Účetní data v rukou manažera - finanční analýza v řízení firmy. Praha, Computer Press, 2001.

Svatoš, M.: Ekonomika agrárního sektoru. Praha, ČZU Praha, 2008.

Periodika: Ekonom

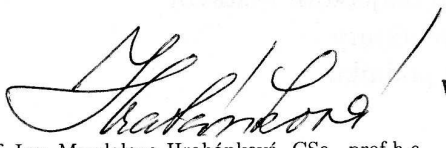
Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Martina Novotná, Ph.D.

Katedra ekonomiky

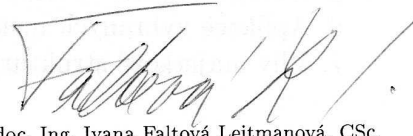
Datum zadání bakalářské práce: **17. března 2009**

Termín odevzdání bakalářské práce: **15. dubna 2010**

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc., prof.h.c.

děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (25)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Ivana Faltová Leitmanová, CSc.

vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 27. listopadu 2009

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, v souladu s §47 b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění, že souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

České Budějovice, dne 10. května 2010

.....
Monika Hypšová

Děkuji za odborné vedení a pomoc při realizaci této bakalářské práce Ing. Martině Novotné, Ph.D. Dále bych chtěla poděkovat podniku SENAGRO a.s. za ochotu při poskytování informací a vstřícný přístup.

Obsah

1	Úvod.....	3
2	Majetková výstavba podniku a její jednotlivé složky.....	4
2.1	Charakteristika a členění dlouhodobého majetku	5
2.1.1	Dlouhodobý nehmotný majetek.....	5
2.1.2	Dlouhodobý hmotný majetek.....	5
2.1.3	Dlouhodobý finanční majetek.....	6
2.2	Charakteristika a členění oběžného majetku.....	7
2.2.1	Zásoby.....	8
2.2.2	Krátkodobý finanční majetek.....	9
2.2.3	Pohledávky.....	9
2.3	Ostatní aktiva	10
3	Financování podnikového majetku a jeho pravidla	11
3.1	Kapitálová struktura	11
3.1.1	Pravidlo vyrovnání rizika.....	12
3.2	Vlastní kapitál	12
3.2.1	Základní kapitál	13
3.2.2	Kapitálové fondy.....	13
3.2.3	Fondy ze zisku	13
3.2.4	Nerozdělený výsledek hospodaření	14
3.3	Cizí kapitál	14
3.3.1	Použití cizího kapitálu	15
3.3.2	Krátkodobý cizí kapitál.....	16
3.3.3	Dlouhodobý cizí kapitál.....	16
3.3.4	Rezervy	16
3.4	Rozvaha.....	17
3.5	Majetková struktura podniku dle likvidity.....	18
3.5.1	Platební schopnost a finanční plánování.....	19
3.6	Zlaté bilanční pravidlo financování majetku.....	20
3.6.1	Čistý pracovní kapitál	21
4	Faktory ovlivňující strukturu majetku a specifika v zemědělství.....	22
4.1	Význam zemědělství	22
4.1.1	Majetková výstavba v zemědělství.....	23
4.2	Specifika zemědělského sektoru	24
4.3	Faktory ovlivňující strukturu majetku.....	26
5	Možnosti hodnocení majetkové struktury.....	28

5.1	Finanční analýza.....	28
5.1.1	Vstupy do finanční analýzy	28
5.2	Základní metody finanční analýzy	29
5.2.1	Analýza absolutních ukazatelů	30
5.2.2	Poměrové ukazatele	30
5.2.2.1	Ukazatele rentability (výnosnosti, ziskovosti)	31
5.2.2.2	Ukazatele likvidity.....	32
5.2.2.3	Ukazatele aktivity	33
5.2.2.4	Ukazatele zadluženosti	34
6	Metodika práce	35
6.1	Financování majetku	35
6.2	Analýza čistého pracovního kapitálu	35
6.3	Analýza poměrových ukazatelů	35
6.3.1	Ukazatele likvidity	35
6.3.2	Ukazatele rentability	36
6.3.3	Ukazatele aktivity	36
7	Charakteristika vybraného podniku z hlediska jeho majetkové výstavby	37
7.1	Charakteristika společnosti	37
7.2	Odvětvové srovnání zemědělské produkce s krajem Vysočina	41
7.3	Analýza majetkové struktury SENAGRO a.s.	43
7.3.1	Porovnání majetkové struktury podniku s průměrem odvětví.....	48
8	Aplikace vybraných metod hodnocení majetkové struktury	49
8.1	Financování majetku a čistý pracovní kapitál	49
8.2	Analýza poměrových ukazatelů	52
8.2.1	Analýza likvidity podniku	52
8.2.2	Analýza rentability podniku.....	53
8.2.3	Analýza aktivity podniku.....	56
9	Vliv majetkové struktury na ekonomické výsledky podniku SENAGRO a.s.	60
9.1	Zhodnocení majetkové struktury.....	60
9.2	Vyhodnocení poměrových ukazatelů.....	61
10	Závěr	64
	Summary.....	65
	Přehled použité literatury	67
	Seznam obrázků, grafů a tabulek	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Cílem bakalářské práce je klasifikovat majetkovou strukturu zvoleného podniku včetně zdrojů financování jednotlivých složek.

Teoretická část je zaměřena na vymezení jednotlivých položek podnikového majetku, na faktory ovlivňující velikost i strukturu majetku s ohledem na oblast podnikání a jsou zde vymezena specifika zemědělství. Součástí práce jsou i možnosti hodnocení majetkové struktury. V praktické části je posuzována majetková struktura zemědělského podniku v kraji Vysočina ve srovnání s odvětvím a jsou zde aplikovány vybrané metody hodnocení majetkové struktury. Finanční situace je zhodnocena finanční analýzou ve sledovaném období 2006 – 2008 prostřednictvím poměrových ukazatelů likvidity, rentability a aktivity, které se vztahují k majetku, a je zde proveden výpočet čistého pracovního kapitálu. Závěr bakalářské práce se zaměřuje na dopady majetkové struktury na výsledky hospodaření podniku a jsou zde navrženy změny či opatření, které vyplývají z výsledků finanční analýzy.

Pro zajištění majetkové stability je důležité, aby podnik disponoval majetkem potřebné velikosti a měl zastoupeny jednotlivé druhy majetku ve správném poměru. Musí se zajímat o velikost a vývoj majetku a proto posuzuje, zda se uchovává počáteční velikost, růst nebo pokles v průběhu stanoveného období. Účelem finanční analýzy podniku, kterou se zabývám v bakalářské práci, je komplexně vyjádřit finanční situaci podniku, zobrazit vývoj hospodaření, najít příčiny daného stavu a přispět k volbě nejvhodnějších směrů dalšího vývoje činnosti podniku. Vybraným podnikem, na němž je zhodnocena majetková struktura, je SENAGRO a.s. Jeho hlavním předmětem podnikání je zemědělská činnost, která vykazuje v celosvětovém měřítku odlišnou skladbu kapitálu a dlouhodobější výrobní cykly.

2 Majetková výstavba podniku a její jednotlivé složky

Majetkem podniku se rozumí souhrn všech věcí, peněz, pohledávek a jiných majetkových hodnot, které patří podnikateli a slouží k jeho podnikání. Tvoří jej dvě základní skupiny prostředků, které se liší dobou, po kterou slouží v provozu podniku, než se vrátí do peněžní formy. Jedná se o dlouhodobý majetek a oběžný majetek. Zvláštní skupinu tvoří tzv. přechodná aktiva (Synek, 2006). Majetkem podniku jsou všechny prostředky, které podnik při své činnosti užívá.

Účetnictví se na majetek dívá ze dvou hledisek:

- z hlediska konkrétní formy, v níž jsou nejrůznější hospodářské prostředky vázány,
- z hlediska zdrojů, jimiž jsou hospodářské prostředky financovány.

Každý druh majetku, s nímž podnik hospodaří, musí být financován z určitého finančního zdroje, viz kapitola 3. Majetek z hlediska jeho konkrétní formy tvoří aktiva. Původ majetku, a to z jakých finančních zdrojů byl pořízen, vyjadřují pasiva (Kovanicová, 2005).

Nejdůležitějším zdrojem informací pro hodnocení finančního zdraví společnosti jsou finanční výkazy, skládající se v zásadě z rozvahy (účetní bilance), výsledovky (výkazu zisků a ztrát) a z výkazu cash flow (výkazu peněžního toku) (Higgins, 1997). Rozvaha je statickým přehledem o majetku podniku a jeho finančním krytí k určitému datu. Písemný přehled je obvykle ve formě účtu, na jehož levé straně je zachyceno konkrétní složení majetku podniku, tj. všechna aktiva, a na pravé straně všechny kapitálové zdroje, tj. pasiva. Tento dvojí pohled se nazývá bilanční princip a rovnost úhrnu majetku a zdrojů jeho financování je bilanční rovnice (aktiva = pasiva).

Předpisy je stanoveno, kdy a k jakému datu musí podnik rozvahu sestavovat (měsíčně, ke konci roku – řádné rozvahy, při založení podniku – počáteční rozvaha, při likvidaci podniku, při fúzi a rozdělení podniku – tzv. mimořádné rozvahy).

2.1 Charakteristika a členění dlouhodobého majetku

Dlouhodobý majetek (označovaný jako stálý, zařizovací, fixní, neoběžný, stálá aktiva) je takový majetek, který slouží podniku dlouhou dobu (obvykle déle než 1 rok) a tvoří podstatu jeho majetkové struktury. Převážná část tohoto majetku se postupně opotřebovává. Člení se do tří základních skupin:

- dlouhodobý nehmotný majetek,
- dlouhodobý hmotný majetek,
- dlouhodobý finanční majetek.

2.1.1 Dlouhodobý nehmotný majetek

Základní charakteristikou dlouhodobého nehmotného majetku je jeho nemateriální povaha, v podstatě nelze uchopit. Tvoří za úplaty získaná různá oprávnění, jako jsou patenty, licence, autorská a vydavatelská práva, nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, dále software, obchodní značka firmy, popř. tzv. goodwill; zahrnují se sem i náklady na založení podniku (zřizovací výdaje). Jedná se o položky, jejichž cena je vyšší než 60 000 Kč. Od roku 2003 si stanovuje účetní jednotka sama výši vstupní ceny ve svých vnitropodnikových předpisech.

2.1.2 Dlouhodobý hmotný majetek

Je takový majetek, který je fyzicky zhmotněn. Slouží v podniku dlouhou dobu a postupně se opotřebovává (znehodnocuje). Pořizovací cena jeho položek je obvykle vyšší než 40 000 Kč. Účetní jednotka si může stanovit výši vstupní ceny ve svých vnitropodnikových předpisech (Synek, 2006). Podnik má také možnost využívat i početnou skupinu movitých věcí, jejichž doba použitelnosti je delší než 1 rok, ale ocenění je nižší než stanovený limit, tzn. drobný hmotný dlouhodobý majetek. Záleží na

rozhodnutí podniku, zda tento majetek bude považovat za složku hmotného dlouhodobého majetku, nebo jej zahrne do oběžného majetku (Rosochatecká, 2007).

Dlouhodobým hmotným majetkem se podle Štohl (2005) rozumí:

- a) pozemky, stavby (včetně budov), a to bez ohledu na výši jejich ocenění,
- b) samostatné movité věci s dobou použitelnosti delší než jeden rok a jejichž ocenění je vyšší než limit stanovený účetní jednotkou ve své vnitřní směrnici,
- c) pěstitelské celky trvalých porostů s dobou plodnosti delší než 3 roky,
- d) základní stádo a tažná zvířata, tato položka zahrnuje bez ohledu na výši jejich ocenění, plemenná zvířata určených kategorií a též zvířata základního stáda jiných hospodářsky využívaných chovů,
- e) technické zhodnocení.

V praxi se dlouhodobý majetek člení na movitý majetek, který lze přemísťovat (stroje, výrobní zařízení, dopravní prostředky), a nemovitý majetek, který přemísťovat nelze (pozemky, trvalé budovy). Dlouhodobý hmotný majetek se nespotřebovává najednou, nýbrž postupně se opotřebovává a znehodnocuje (kromě pozemků, uměleckých děl atd.) a úměrně tomuto postupnému opotřebovávání přenáší svou hodnotu ve formě odpisů do nákladů podniku (Synek, 2006).

2.1.3 Dlouhodobý finanční majetek

Třetí částí dlouhodobého majetku je majetek finanční, který zahrnuje cenné papíry a podíly, které mají dobu držení delší než 12 měsíců. Jedná se o aktiva, která podnik pořizuje nikoli proto, aby je užíval ke své běžné činnosti, ale aby mu přinášela ekonomický prospěch prostřednictvím takových výnosů z těchto aktiv, jako jsou dividendy, přijaté úroky, nájemné, jiné kapitálové zhodnocení (např. zvýšení tržní ceny drženího aktiva), či aby mu přinesla jiné užitky získané např. prostřednictvím pevnějších obchodních vztahů.

Patří sem zejména:

- a) cenné papíry, které podnik nakupuje jako dlouhodobou investici; jde o nákup tzv. bezpečných dluhopisů, vkladových listů aj.,

- b) finanční podíly (účasti) podniku v jiných podnicích, příkladem je nabytí akcií v množství dostatečném k získání výhod, např. rozhodujícího či podstatného vlivu, bezpečné kapitálové výnosnosti apod.; dalším příkladem jsou obchodní vklady aj.,
- c) poskytnuté dlouhodobé půjčky a úvěry (Kovanicová, 2005).

2.2 Charakteristika a členění oběžného majetku

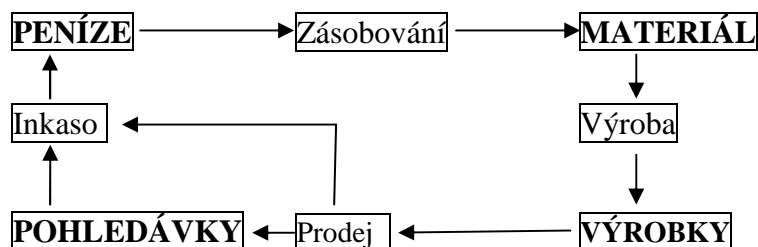
Oběžný majetek (krátkodobý, provozovací, provozní, oběžná aktiva) je v podniku přítomen v různých formách a to ve věcné a peněžní podobě. Jedna forma přechází v jinou. Čím rychleji se obrací, tím za stejných podmínek přinese větší zisk (Synek, 2006). Jedná se o majetek, který se spotřebovává a jeho použití je kratší než 1 rok.

Množství a struktura oběžných aktiv závisí na charakteru a délce provozního cyklu podniku (neboli koloběhu krátkodobých aktiv). Provozním cyklem podniku se rozumí průměrná doba nutná k přeměně peněžních prostředků na nákup zásob, jejich zpracování ve výrobě a prodej hotových výrobků včetně potřebné doby k inkasu pohledávek. Rychlost změny formy oběžných aktiv má velký význam pro celkovou finanční situaci podniku. Podnik má zájem, aby vázanost aktiv v jednotlivých formách byla co nejkratší, aby koloběh (obrat) aktiv probíhal co nejrychleji (Svatoš, 1995). Celý cyklus se uskutečňuje v několika dílčích, na sebe navazujících fázích, viz obrázek 1 (zásobování, výroba, prodej, inkaso peněz).

Oběžná (krátkodobá) aktiva zahrnují dle Kovanicové (2005):

- zásoby,
- krátkodobý finanční majetek,
- pohledávky.

Obrázek 1: Koloběh oběžných aktiv (provozní cyklus)

Zdroj: Kovanicová, 2005

2.2.1 Zásoby

Jedná se o takové složky majetku, u nichž dochází k jednorázové spotřebě nebo se z příslušné činnosti získávají a přeměňují v jiné majtkové složky.

Zásoby zahrnují dvě velké skupiny:

- nakupované od dodavatelů, tj. především materiál a zboží,
- vyrobené vlastní hospodářskou činností, tj. hotové výrobky, nedokončená výroba (včetně polotovarů) a zvířata (určitého charakteru a určení).

ad a) Zásoby nakupované:

- materiál – patří sem suroviny (základní materiál), pomocné a provozovací látky, náhradní díly, vratné obaly, movité věci s dobou použitelnosti kratší než jeden rok bez ohledu na jejich výši ocenění, drobný hmotný majetek (movité věci s dobou použitelnosti delší než jeden rok a s pořizovací cenou pod stanovený limit pro účtování do dlouhodobého majetku),
- zboží – movité věci, které účetní jednotka pořizuje za účelem dalšího prodeje.

ad b) Zásoby vytvořené vlastní činností (zásoby vlastní výroby):

- nedokončená výroba – rozpracované výrobky či služby, které již prošly jedním nebo více výrobními stupni a nejsou tedy již materiálem, ale také ještě ne hotovým výrobkem; obdobně může jít o nedokončené výkony jiných, nevýrobních činností, při nichž nevznikají žádné hmotné produkty (jako jsou nedokončené práce na poskytované službě),

- polotovary vlastní výroby – složky nedokončených výrobků, které se od předchozích liší tím, že jsou výsledkem relativně uzavřeného výrobního stupně (popř. více stupňů) a jsou určeny nejen k dohotovení v dalším výrobním procesu podniku do podoby hotových výrobků, ale obvykle se mohou též samostatně prodávat (např. vyrobené součásti a díly při montáži automobilů),
- hotové výrobky – věci vlastní výroby určené k prodeji externím odběratelům (popř. i ke spotřebě uvnitř podniku),
- zvířata – mladá chovná zvířata, zvířata ve výkrmu a dále např. kožešinová zvířata, ryby, včelstva, hejna slepic, kachen, krůt atd.

2.2.2 Krátkodobý finanční majetek

Jedná se o oběžný majetek v peněžní podobě. Krátkodobý finanční majetek je tvořen peněžními prostředky – hotovost v pokladně, vklady na účtech podniku u různých finančních institucí; dále krátkodobý finanční majetek zahrnuje krátkodobé cenné papíry (splatnost do 1 roku). V širším pojetí sem patří i poukázky na odběr zboží či služeb, šeky, ceniny (poštovní známky, kolky, telefonní karty) apod.

2.2.3 Pohledávky

Pohledávky z obchodního styku jsou částky za dosud neuhrazené faktury či jiné platební dokumenty, které podnik vystavil svým zákazníkům (odběratelům). Do oběžného majetku se zahrnují i ostatní pohledávky, jež jsou nevypořádané nároky podniku vůči jiným právnickým a fyzickým osobám (Kovanicová, 2005).

Z hlediska účetnictví je prvním zásadním kritériem pro členění pohledávek doba jejich splatnosti. Za krátkodobé pohledávky se považují pohledávky s dobou splatnosti kratší než 1 rok, zatímco za dlouhodobé se považují pohledávky s dobou splatnosti delší než 1 rok (Ryneš, 2008).

2.3 Ostatní aktiva

Jedná se o položky časového rozlišení. Patří sem náklady příštích období. Jsou to výdaje, které byly vynaloženy v běžném účetním období, avšak částečně nebo zcela souvisejí s hospodářskými operacemi příštích období. Dále komplexní náklady příštích období a příjmy příštích období - jde o částky, které účetní jednotka dosud neinkasovala a patří do výnosů běžného období (Čermáková, 2008).

3 Financování podnikového majetku a jeho pravidla

Finanční struktura podniku představuje strukturu podnikového kapitálu, ze kterého je financován jeho majetek. Je zachycena v pasivech rozvahy. Vedle pojmu finanční struktury se používá i kapitálová struktura. Zachycuje strukturu podnikového kapitálu, ze kterého je financován jeho stálý majetek a trvalá část oběžného majetku. Jde tedy o strukturu dlouhodobého kapitálu podniku (Valach, 1997).

Na způsob financování má také vliv koloběh oběžného majetku v zemědělských podnicích, určený převážně přírodními podmínkami. V rostlinné výrobě trvá koloběh oběžných prostředků v průměru jeden rok, v odvětví živočišné výroby je delší než jeden rok.

3.1 Kapitálová struktura

Kapitálovou strukturou podniku se tedy rozumí struktura zdrojů, z nichž vznikl majetek podniku. Rozlišují se vlastní zdroje, to je kapitál, který patří podnikateli nebo skupině podnikatelů vložený do podniku, jedná se o vlastní kapitál. Cizí zdroje představují kapitál věřitelů např. bank, ale i jiných investorů vložený do podniku, jedná se o cizí kapitál (Rosochatecká, 2007). Členění kapitálových zdrojů platí jak při založení podniku, tak při zvětšování majetku podniku i pro financování jeho běžných potřeb. Strukturu těchto zdrojů volí podnik tak, aby náklady na jejich použití byly minimální (Kovanicová, 2005).

Celková velikost podnikového kapitálu závisí především na velikosti podniku (čím větší podnik, tím je potřeba více kapitálu), na stupni mechanizace, automatizace, robotizace (čím vyšší techniku podnik využívá, tím je zapotřebí větší kapitál), na rychlosti obratu kapitálu (čím rychlejší obrat, tím menší kapitál) a na organizaci odbytu (podnik s vlastní prodejní sítí vyžaduje vyšší kapitál než prodej přes obchodní podniky) (Sedláček, 2001).

3.1.1 Pravidlo vyrovnání rizika

Významnými kritérii při finančním rozhodování podniku jsou jistota, nezávislost a preference vnitřního financování. To vede k převaze vlastního kapitálu při průběžném podnikovém financování (Kislingerová, 2004).

Poměr mezi vlastním a cizím kapitálem závisí na řadě okolností:

- na odvětví, ve kterém podnik působí – u výrobních podniků převládá zpravidla vlastní kapitál, u obchodních podniků se poměr blíží 50 : 50, u peněžních podniků zaujímá vyšší podíl cizí kapitál,
- na struktuře majetku – podniky s vyšším podílem dlouhodobého majetku mají i vyšší podíl vlastního kapitálu,
- na dostupnosti úvěru – výše úrokových sazeb,
- na výnosnosti podniku,
- na stabilitě tržeb a zisku,
- na subjektivním postoji vedení podniku k dluhu a riziku (Rosochatecká, 2007).

3.2 Vlastní kapitál

Vlastní kapitál je kapitál, který patří majiteli (majitelům) podniku. Je hlavním nositelem podnikatelského rizika (u obchodních společností výhradním nositelem, u podniku jednotlivce spolu s jeho osobním majetkem). Jeho podíl na celkovém kapitálu je proto ukazatelem finanční jistoty podniku. Vlastní kapitál není stálou veličinou, ale mění se podle výsledků hospodaření v příslušném období.

Skutečnou výši vlastního kapitálu tvoří rozdíl mezi skutečnou (tržní) hodnotou aktiv podniku a skutečnou hodnotou jeho dluhů. Vlastní kapitál v podniku tvoří peněžité i nepeněžité vklady. Je rozdělen do několika položek:

- základní kapitál,
- kapitálové fondy,
- fondy ze zisku,

- nerozdělený výsledek hospodaření minulých let,
- výsledek hospodaření běžného účetního období (Synek, 2006).

3.2.1 Základní kapitál

Zásadní položkou vlastního kapitálu je kapitál základní. Je vytvářen především v kapitálových obchodních společnostech v souladu se zákonem č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (Kislingerová, 2004).

Tvoří peněžité i nepeněžité vklady společníků do společnosti. Základní kapitál vytváří kapitálové společnosti a jeho výše se zapisuje do obchodního rejstříku. V akciové společnosti vzniká základní kapitál vydáním akcií o určité jmenovité hodnotě. (Rosochatecká, 2007).

3.2.2 Kapitálové fondy

Jsou vytvářeny z kapitálových vkladů (dary, dotace, změny vkladů společníků), které nezvyšují základní kapitál společnosti. Patří sem emisní ážio (příplatek), rozdíl mezi tržní a nominální cenou akcií. Tvorba a čerpání se řídí stanovami společnosti (Sedláček, 2001).

3.2.3 Fondy ze zisku

Kapitálové společnosti v oblasti financování podniku tvoří a čerpají zákonné rezervní fondy. Část těchto fondů se tvoří povinně, ze zákona (ve spol. s r. o., a. s. zákonný rezervní fond, v družstvech nedělitelný fond), nebo je jejich tvorba předepsána stanovami podniku. V důsledku toho se rozeznávají zákonné fondy a statutární fondy (Kovanicová, 2005).

Dle Synka (2006) jsou tyto fondy pojistkou proti nepředvídaným rizikům v podnikání; slouží ke krytí ztrát a k překonání nepříznivého průběhu hospodaření společnosti. Proto jsou označovány jako rezervní fondy.

3.2.4 Nerozdělený výsledek hospodaření

Poslední složky vlastního kapitálu tvoří zisk minulých let (tj. nerozdělený zisk nebo neuhrazená ztráta) a hospodářský výsledek běžného účetního období (Kislingerová, 2004).

Nerozdělený výsledek hospodaření představuje část zisku po odvodu daní, která se nerozděluje mezi majitele (akcionáře), ale slouží dalšímu podnikání; nerozdělený zisk se přiděluje různým rezervním fondům. Je nutné upozornit, že zisk nemusí představovat hotové peníze ani peníze na účtech v bance a nemusí být k dispozici pro žádné platby. Tak se může stát, že i podnik, který vykazuje vysokou částku běžného i nerozděleného zisku, nemá dostatečné volné peněžní prostředky a může mít platební potíže. Vlastní kapitál podniku na druhé straně snižuje ztráta běžného účetního období i neuhrazená ztráta z minulých let.

3.3 Cizí kapitál

Je zdrojem financování podniků. Představuje závazek podniku, který musí podnik v určené době splatit. Podle doby splacení se rozděluje na krátkodobý cizí kapitál (poskytován na dobu do 1 roku), dlouhodobý cizí kapitál (poskytován na dobu delší než 1 rok) a rezervy.

Cenou (náklady) za používání cizího kapitálu je úrok a ostatní výdaje spojené s jeho získáním (bankovní aj. poplatky, provize), přesto je cizí kapitál obvykle levnější než kapitál vlastní. Přitom všeobecně platí, že krátkodobý kapitál je levnější než dlouhodobý kapitál. S prodlužováním časového horizontu roste pro věřitele riziko a s růstem rizika zase roste požadovaná výnosnost investovaného kapitálu (Synek, 2006).

3.3.1 Použití cizího kapitálu

Použití cizího kapitálu zvyšuje výnosnost podniku, neboť cizí kapitál je všeobecně levnější než kapitál vlastní. Působí zde dvě skutečnosti:

1. podnikatelé (společníci, akcionáři, členové) za vyšší riziko spojené s uložením peněz v podniku než je bezrizikové uložení peněz v bance, požadují vyšší podíl na zisku (dividendu) než je úrok,
2. úroky z cizího kapitálu jsou součástí nákladů, snižují zisk a tím i daňový základ, snižují tedy daňové zatížení podniku; to je tzv. „daňový efekt“ z použití cizího kapitálu (např. úvěru).

Použití cizího kapitálu je pro podnik výhodné tehdy, když výnosnost majetku posuzována na základě zisku před zdaněním a úhradou úroků je vyšší než úroková míra z úvěru (Krutina, Novotná, 2004). Jev se nazývá finanční páka.

Důvody vedoucí pro použití cizího kapitálu:

- podnikatel nemá dostatečný vlastní kapitál nezbytný k založení podniku,
- podnikatel přechodně nedisponuje potřebným kapitálem v době, kdy jej potřebuje (např. při nákupu strojů, surovin),
- použitím cizího kapitálu nevznikají jeho poskytovateli žádná práva v přímém řízení podniku, zatímco přibírání nových společníků rozředuje vlastní kapitál a tím i řídicí pravomoci,
- cizí kapitál je většinou levnější než kapitál vlastní.

Při větším použití cizího kapitálu se setkáme s negativními skutečnostmi:

- cizí kapitál zvyšuje zadluženost podniku a tím snižuje jeho finanční stabilitu, při velkém rozsahu dluhů roste nebezpečí bankrotu,
- každý další dluh je dražší a je obtížnější jej získat, neboť potenciální věřitelé se obávají o svůj kapitál v případě likvidace zadluženého podniku,
- vysoký podíl cizího kapitálu omezuje jednání managementu, které musí být přizpůsobeno věřitelům (Synek, 2006).

3.3.2 Krátkodobý cizí kapitál

Patří sem závazky podniku, které mají vztah k normálnímu provoznímu cyklu (financování běžného provozu podniku); např. dluhy vůči dodavatelům, nebo závazky nesouvisející s provozním cyklem a budou uhrazeny ve lhůtě do jednoho roku od data sestavení konečné rozvahy (např. závazky z titulu daně ze zisku, dlužných dividend apod.) (Kovanicová, 2005).

Zahrnují se sem:

- krátkodobé bankovní úvěry,
- dodavatelské úvěry (dodavatel dodá zboží na úvěr – tím vznikají závazky z obchodního styku),
- zálohy přijaté od odběratelů (jsou k dispozici podniku do doby dodávky – označují se též jako odběratelský úvěr),
- půjčky, nezaplacené daně,
- částky dosud nevyplacených mezd a platů (závazky k zaměstnancům),
- výdaje příštích období (náklady, které budou zaplacený v budoucnu),
- dlužné dividendy (Synek, 2006).

3.3.3 Dlouhodobý cizí kapitál

Závazky, s dobou splatnosti v zásadě delší než jeden rok, jsou určeny převážně k financování těch složek aktiv, které mají delší dobu použitelnosti (rozšíření podniku, pořízení strojního vybavení apod.). Patří sem dlouhodobé bankovní úvěry, vydané podnikové dluhopisy, leasingové dluhy, dlouhodobé směnky k úhradě a jiné dlouhodobé závazky (Kovanicová, 2005).

3.3.4 Rezervy

Rezervy jsou určeny pro případ nenadálých výkyvů v hospodaření, popř. pro případ ztráty z podnikatelské činnosti. Podnik je tvoří v případě, kdy v budoucnu očekává rozsáhlý jednorázový výdaj, který by mohl nepříznivě ovlivnit průběh hospodaření.

Rezervy jsou zdrojem krytí tohoto případného výkyvu, který má dlouhodobý charakter (Kislingerová, 2004).

Rezerva se považuje za cizí zdroj z těchto důvodů:

- a) vyjadřuje „potenciální“ závazek vůči třetím osobám, např. vůči odběratelům výrobků z důvodů záručních oprav,
- b) předpokládá se vynaložení výdajů v budoucích obdobích (vnitřní dluh účetní jednotky).

Rezervami se pro účely účetních předpisů rozumí:

- a) rezervy účetní vytvářené v souladu se zákonem o účetnictví, jejichž tvorba na vrub nákladů se nepovažuje za daňový náklad:
 - rezerva na rizika a ztráty, rezerva na daň z příjmů,
 - rezerva na důchody a podobné závazky, rezerva na restrukturalizaci.
- b) rezervy zákonné podle zvláštních předpisů, zejména podle zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství, ve znění pozdějších předpisů. Zákonné rezervy se tvoří stejně jako rezervy účetní, na vrub nákladů, avšak jsou daňově uznatelné (Ryneš, 2008).

Rezervy se tvoří buď v absolutní částce, nebo procentem z určeného základu. Tvorba rezerv probíhá na vrub nákladů, tj. snižuje hospodářský výsledek, jejich použití je naopak ve prospěch výnosů, tj. zvyšují hospodářský výsledek.

3.4 Rozvaha

Údaje zjištěné z rozvahy charakterizují stav ekonomické veličiny, stav majetku a zdrojů podniku k určitému datu. Jedná se o okamžikové, stavové ukazatele. Úkolem je informovat uživatele rozvahy o ekonomické situaci a o ročním výsledku hospodaření podniku.

Tabulka 1: Rozvaha, pět základních segmentů

	Aktiva (majetek)	Pasiva (kapitál)	
Investiční rozhodnutí	Dlouhodobý majetek	Vlastní kapitál	Finanční rozhodnutí
	Oběžná aktiva	Cizí zdroje (dluhy)	
		Krátkodobé závazky z obchodního styku	

Zdroj: Kislingerová, 2004

Bilanční pravidlo říká, že žádná firma nemůže mít více majetku, než má zdrojů, a opačně, platí princip bilanční rovnosti (aktiva = pasiva).

Aktiva jsou výsledkem minulých investičních rozhodnutí a jsou uspořádána podle funkce, kterou plní v podniku, dále podle času, po kterou je majetek v podniku vázán a posledním kritériem je likvidita (Kislingerová, 2004).

Stálá aktiva a aktiva celkem má v rozvaze uvedené hodnoty brutto a netto. Brutto uvádí majetek v ocenění podle zákona o účetnictví v původních cenách, za něž byl do podniku pořízen. Netto hodnota vznikne odečtením tzv. korekce od brutto hodnot, přičemž korekce vyjadřuje oprávkou, tzn. souhrn odpisů. Netto hodnota vyjadřuje zůstatkovou cenu majetku, udává, kolik hodnoty ještě zbývá k odepsání (Rosochatecká, 2007).

3.5 Majetková struktura podniku dle likvidity

Likvidnost je schopnost jednotlivých majetkových složek podniku se přeměnit na peněžní prostředky. Je obecnou charakteristikou majetku; jednotlivé majetkové části se liší podle schopnosti rychlosti přeměny. Likvidnost se váže k oběžnému majetku, na straně pasiv jsou krátkodobé závazky.

Oběžný majetek z hlediska likvidnosti se rozlišuje dle Kinslingerové (2004) na stupně:

1. nejvyšší – krátkodobý finanční majetek,
2. krátkodobé pohledávky,
3. zásoby.

3.5.1 Platební schopnost a finanční plánování

Následujícím pojmem je likvidita podniku, která vyjadřuje schopnost podniku hradit své závazky v daných termínech, získat dostatek prostředků na provedení potřebných plateb. Závisí na tom, jak rychle je podnik schopen inkasovat svoje pohledávky, zda má prodejné výrobky apod. (Rosochatecká, 2007). Vyjadřuje se formou poměrových ukazatelů zvaných stupně likvidity, které v čitateli mají složky likvidních aktiv a ve jmenovateli krátkodobé závazky. O jejich konstrukci pojednává kapitola 5.2.2.2.

Platební schopnost je jednou z významných charakteristik finanční situace. Pokud je podnik trvale nelikvidní (jeho finanční rovnováha je porušena), jedná se o platební neschopnosti (insolvenci). Je to stav, kdy podnik není schopen platit dluhy v požadované době. Splatné dluhy jsou vyšší než realizovatelná hodnota aktiv. Nevýhodná je i nadbytečná likvidita – vyšší stav likvidních prostředků, než je jejich potřeba. Obecně platí, že vyšší likvidita snižuje nebezpečí platební neschopnosti, ale současně snižuje výnosnost podniku. Výnos zvyšují především nové stroje a technologie, nové druhy materiálu, tj. málo likvidní aktiva. Podnik musí usilovat o optimální likviditu a optimální strukturu veškerého majetku (Synek, 2006).

Výhodou vysokých zásob finančních prostředků je prevence před bankrotem. Jejich nevýhodou však je chybějící zúročení. Vysoké zásoby finančních prostředků jsou prospěšnou podmínkou v případě snah o dosažení zisku (zachování finanční rovnováhy), současně jsou ale omezující pro cílovou veličinu „zisk“. Základem finančního plánování jsou rozhodnutí v oblasti produkce, odbytu a investic, která ovlivňují plánovanou zásobu platebních prostředků (Wöhe, Kinslingerová, 2007).

3.6 Zlaté bilanční pravidlo financování majetku

Cílem pravidel financování je při dané struktuře majetku vytvořit strukturu kapitálu, kterou je dlouhodobě zajištěna platební schopnost. Požadavkem zlatého bilančního pravidla je souběh lhůt mezi vázáním finančních prostředků na straně aktiv a disponibilitou finančních prostředků na straně pasiv (Wöhe, Kislingerová, 2007).

Poměr dlouhodobého a krátkodobého kapitálu je druhým významným problémem kapitálové struktury. Jak je uvedeno v kapitole 3.3, je krátkodobý cizí kapitál levnější než dlouhodobý cizí kapitál, což hovoří pro jeho větší použití. Avšak tento kapitál (krátkodobý dluh) zvyšuje riziko platební neschopnosti, protože musí být splácen v poměrně krátké době, a proto by měl být použit pouze pro financování rychle likvidních aktiv (peníze, splatné pohledávky, příp. hotové výrobky).

Dlouhodobý kapitál (dlouhodobý cizí kapitál a vlastní kapitál) by měl finančně krýt dlouhodobý majetek a trvale vázaný oběžný majetek. Použití krátkodobého cizího kapitálu k financování dlouhodobých aktiv je vysoce riskantní, a naopak použít cizí dlouhodobý kapitál k financování krátkodobých aktiv je neefektivní, protože je spojen s vyšší úrokovou sazbou. Z toho vyplývá, že je žádoucí udržovat optimální poměr mezi dlouhodobými a krátkodobými zdroji (Rosochatecká, 2007).

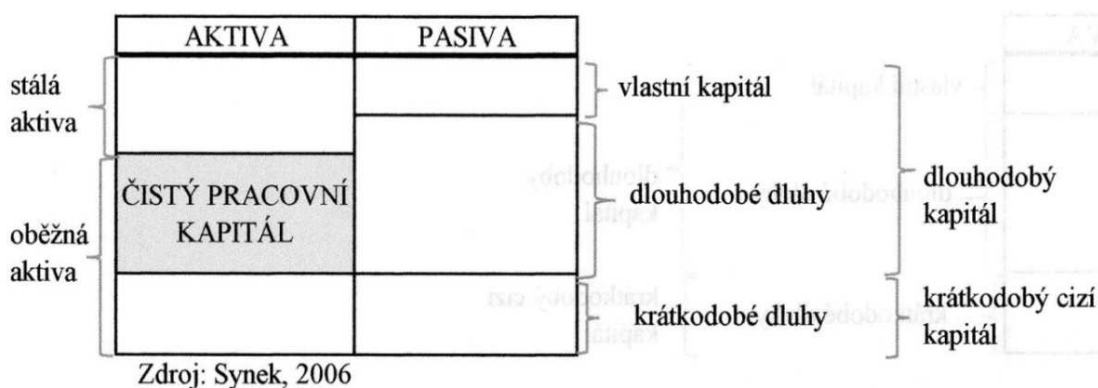
Má-li podnik kapitálu více, je jeho využití nevhodné a firma je překapitalizována, neboli z dlouhodobých zdrojů byl financován i krátkodobý majetek. Tento stav znamená vysokou stabilitu podniku (dlouhodobě schopen hradit své závazky), ale současně klesá efektivnost kapitálu používaného v podniku. Pokud je kapitálu méně, způsobuje to poruchy v chodu firmy a podnik je podkapitalizován. K tomu dochází v případě prudké rozšíření výroby a prodeje, což je spojeno s růstem aktiv, která nejsou kryta potřebnými finančními zdroji, tzn., že si podnik pořídil aktiva, ale nemá je čím zaplatit. Je to stav velmi riskantní, kdy podnik krátkodobým cizím kapitálem kryje dlouhodobý majetek. Podnik se zadluhuje a dostává se do platební neschopnosti, viz kapitola 3.5.1 (Sedláček, 2001).

3.6.1 Čistý pracovní kapitál

Přebytek oběžného majetku nad krátkodobým cizím kapitálem se nazývá čistý pracovní kapitál (pracovní kapitál). Lze jej definovat jako část oběžného majetku financovaného dlouhodobými zdroji. Jelikož dlouhodobý kapitál není okamžitě splatný, je tato část oběžného majetku k dispozici vedení podniku pro jeho podnikatelskou aktivitu (Synek, 2006). Představuje „finanční polštář“, který firmě umožní pokračovat ve svých aktivitách i v případě, že by ji potkala nějaká nepříjemná událost, jež by vyžadovala vysoký výdej peněžních prostředků. Je žádoucí, aby částka volných prostředků, která zůstane podniku k dispozici po úhradě všech běžných závazků, byla přímo ve formě peněz.

Tento rozdíl má významný vliv na solventnost firmy. Firma má dobré finanční zázemí, je likvidní. Pokud krátkodobý cizí kapitál převyšuje oběžný majetek – což je krajně nežádoucí, vznikne nekrytý dluh (Sedláček, 2001). Manažerský přístup k čistému pracovnímu kapitálu jako k fondu finančních prostředků znázorňuje obrázek 2.

Obrázek 2: Čistý pracovní kapitál

4 Faktory ovlivňující strukturu majetku a specifika v zemědělství

Podniky se třídí podle různých charakteristik. Vytváří se přehled o počtu podniků, tím že se vyzvedávají jejich charakteristické znaky a rozdíly. Podniky se rozdělují podle následujících hledisek:

1. Podle hospodářských odvětví na podniky průmyslové, obchodní, bankovní, dopravní, pojišťovací a ostatní podniky poskytující služby,
2. Podle druhu výkonů na podniky produkující hmotné výkony a poskytující služby,
3. Podle způsobu zhotovování výkonů – podle výrobních principů,
4. Podle převládajícího výrobního faktoru na podniky pracovně intenzivní, investičně náročné a materiálově intenzivní,
5. Podle velikosti podniku (Wöhe, Kislingerová, 2007).

4.1 Význam zemědělství

Zemědělství lze charakterizovat jako kvalifikované obdělávání půdy za účelem získání úrody (rostlinná výroba), chov hospodářských zvířat (živočišná výroba) včetně různých přidružených činností. Hlavní činností zemědělských podniků je zemědělská výroba. Podniky plní funkci – zabezpečení potravin pro obyvatelstvo a zemědělských surovin pro průmysl, péče o krajinu a životní prostředí, funkci sociálně kulturní (osídlení), rekreační aj. (Synek, 2006).

Souhrnný zemědělský účet je základním nástrojem pro měření ekonomické velikosti, výkonnosti odvětví v zemědělství a vykazuje výsledky zemědělství. Souhrnný zemědělský účet zpracovává odbor statistiky zemědělství, lesnictví a životního prostředí Českého statistického úřadu (Rosochatecká, 2007).

Schematické znázornění struktury agrárního sektoru podle Svatoše (1995):

1. Zemědělská prvovýroba
2. Potravinářský průmysl
3. Krmivářský průmysl
4. Služby pro zemědělství a potravinářství
5. Specializovaná odvětví strojírenství, chemie, stavebnictví
6. Potravinářský obchod a veřejné stravování

4.1.1 Majetková výstavba v zemědělství

V bakalářské práci se zabývám majetkovou strukturou vybraného zemědělského podniku. Kromě stanovení přiměřené výše podnikového majetku je třeba věnovat pozornosti i jeho struktuře (Valach, 1997). Majetková výstavba podniků je velmi diferencovaná. Technická náročnost ovlivňuje podíl stálého hmotného majetku, jehož likvidita (schopnost přeměny v peníze) je nižší a dlouhodobější než u oběžného majetku (Rosochatecká, 2007).

K hlavním položkám stálých aktiv patří půda a pěstitelské celky trvalých porostů, budovy, stavby, půdní meliorace, trvalé kultury, skleníky, stroje a nářadí, nedokončené investice aj. Zvláštní položkou jsou zvířata (koně, skot, prasata, drůbež, ostatní zvířata). Nejvýznamnější položkami oběžných aktiv jsou polní inventář, víceleté kultury, statkové zásoby krmiv a steliv (nakoupené a vlastní výroby), pohledávky a jiná finanční oběžná aktiva (Synek, 2006).

V zemědělských podnicích, oproti ostatním odvětvím národního hospodářství, přistupují zvláštnosti, dané přirozenou povahou zemědělských výrobků a vysokou spotřebou vlastních zemědělských výrobků přecházejících do další fáze výrobního procesu. Značný rozsah vnitropodnikové spotřeby je způsoben propojením základních odvětví zemědělské výroby – rostlinné a živočišné výroby (Rosochatecká, 2007).

4.2 Specifika zemědělského sektoru

Zemědělská odvětví mají některé odlišnosti, jimiž se liší od ostatních odvětví v národním hospodářství. Nejdůležitější zvláštnosti sektoru, včetně finančních podpor ve formě dotací, jsou popsány v této kapitole.

Mezi základní určující faktory výnosnosti podniku patří přitažlivost odvětví z hlediska dlouhodobé perspektivy a také soubor činitelů ovlivňujících konkurenční postavení v rámci daného odvětví. Nejdůležitější jsou takové tendence vývoje v odvětví, které působí na změnu struktury. Ekonomika odvětví zemědělské výroby se zabývá zkoumáním ekonomických závislostí uvnitř odvětví a vzájemnými vztahy mezi odvětvími v rámci zemědělské výroby (Svatoš, 1995).

Přední specifika zemědělské prvovýroby jsou dána výrobním procesem, který má biologický charakter, probíhá na půdě, nebo je na půdu vázán a je pod vlivem klimatických podmínek. Vliv klimatických podmínek vytváří specifické pracovní prostředí pro lidi a stroje a zvyšuje rizikovost výroby. K dalším zvláštnostem patří působení diferenciální renty. Půda má rozdílnou úrodnost (bonitu) což ovlivňuje výsledek hospodaření. Podniky v lepších půdních a klimatických podmínkách mají možnost dosáhnout vyšší produktivity práce a vyššího zhodnocení vynaložených vkladů.

V důsledku biologického charakteru výroby a její vázanosti na půdu probíhá výrobní proces v delším časovém období. Pracovní proces je v určitém období výrobního procesu a je podstatně kratší (příprava půdy, setí, ošetřování rostlin, krmení zvířat). Nesoulad mezi těmito procesy, především v rostlinné výrobě, má vliv na využití výrobních prostředků a pracovních sil.

Dalším faktorem je sezónnost práce v zemědělské výrobě, která se projevuje především v rostlinné výrobě, způsobuje nerovnoměrné využívání výrobních prostředků a pracovních sil a ovlivňuje nerovnoměrnost příjmů a výdajů zemědělských podniků (Rosochatecká, 2007).

Půda jako výrobní faktor má dle Svatoše (1995) zvláštní rysy:

- je nerozmnožitelná, její rozsah je dán plochou zemského povrchu,
- není zaměnitelná jiným výrobním prostředkem,
- nedochází k úplnému opotřebení půdy, ke ztrátě užitné hodnoty, tj. úrodnosti
- je živým organismem, ve kterém probíhají biologické, fyzikální a chemické procesy a je aktivním činitelem zemědělského výrobního procesu,
- je pracovní prostředek a zároveň pracovní předmět.

Zemědělství dnes již neslouží pouze výrobě potravin, ale přebírá na sebe i důležité společenské a ekologické funkce. Zemědělská činnost je nedílnou složkou venkovského prostoru, který si zaslouží péči a podporu. Zemědělci jsou k těmto podobným pro veřejnost i životní prostředí prospěšným činnostem vedeni celou škálou dotačních nástrojů. Dotační zdroje lze v České republice rozdělit na dvě základní skupiny zdrojů finančních prostředků. Po vstupu České republiky do Evropské unie jsou zemědělcům nabízeny evropské dotační programy (většinou částečně kofinancované ze státního rozpočtu ČR), které jsou vhodně doplněny národními dotačními programy (plně hrazeny ze státního rozpočtu ČR). Evropské dotační programy spolu s národními doplňkovými platbami administruje a vyplácí Státní zemědělský intervenční fond.

Tabulka 2: Rozpočet Státního zemědělského intervenčního fondu na podporu Společné zemědělské politiky v roce 2008 v tis. Kč

Druh podpory	Použito prostředků z rozpočtu		Celkem	
	ČR	EU	v tis. Kč	%
I. Přímé platby	5 592 167	11 125 822	16 717 989	57,86
II. Společná organizace trhu	2 011 437	1 727 743	3 739 180	12,94
z toho: Finanční podpory	73 814	93 924	167 738	0,58
Dotace	1 937 030	1 490 288	3 427 318	11,86
Intervenční nákupy	301	99 293	99 594	0,34
Vývozní subvence	0	43 239	43 239	0,15
Ostatní výdaje	292	999	1 291	0,00
III. Program rozvoje venkova	1 579 046	6 002 037	7 581 083	26,24
IV. Horizontální plán rozvoje venkova	168 744	668 886	837 630	2,90
V. Propagace spotřeby výrobků - marketing	10 774	8 328	19 102	0,07
Souhrnné čerpání rozpočtu	9 362 168	19 532 816	28 894 984	100,00
Zdroje na marketingovou činnost	183 886	0	183 886	-

Zdroj: Výroční zpráva Státního zemědělského intervenčního fondu za rok 2008

České zemědělství vykazuje právě díky dotacím zisk. Největší dopad na hospodaření zemědělců mělo v roce 2009 snížení cen komodit. Největší propady nastaly především u obilovin, olejnin a mléka. Výsledkem nepříznivého cenového vývoje je také pokles stavů hospodářských zvířat (skotu, prasat) a pokračující snižování počtu zaměstnanců v oboru. Počet lidí pracujících v odvětví klesl pod 120 000. Finanční noviny (2010) udávají, že dotace do tuzemského zemědělství se v roce 2009 zvýšily o 16,3 %, což představovalo 4 800 000 000 Kč navíc. Bez tohoto navýšení by byl hospodářský výsledek roku 2009 v záporných číslech. Zisk zemědělců v tomto roce činil 3 170 000 000 Kč, což je nejhorší výsledek od vstupu České republiky do Evropské unie (viz dále kap. 7.2).

4.3 Faktory ovlivňující strukturu majetku

Majetkovou strukturou se rozumí podíl jednotlivých položek aktiv na celkovém majetku. Je dána odvětvím, typem podniku a finanční politikou podniku (Synek, 2006).

Velikost majetku podniku je ovlivněna:

- předmětem činnosti,
- rozsahem podnikových výkonů, tj. objemem produkce a služeb; růst výkonů znamená růst potřeby majetku při jeho stejné struktuře a stejném využití; majetek dané velikosti je schopen poskytovat určitý objem produkce a služeb – neboli podnik má majetkem určenu výrobní kapacitu, zda je kapacita plně využita, pak pro další zvyšování výroby je třeba zajistit další majetek,
- stupněm využití majetku – lepší využití majetku snižuje potřebu majetku na jednotku výkonu a naopak; stupeň se posuzuje ukazateli aktivity majetku (obratu).

Jestliže má podnik více majetku než je účelné pro daný objem výkonů, má nevyužité kapacity, netvoří tolik produkce, kolik by mohl tvořit, nedosahuje možné tržby a možný zisk. Má-li aktiv málo, přichází o tržby a o zisk, který by mohl realizovat při větším objemu výroby a prodeje – vznikají ušlé výnosy ztracené příležitosti.

- cenou majetku – kde otázka ocenění je podstatná, protože ocenění ovlivňuje obsah a vypovídací schopnost prakticky všech základních finančních veličin, které se využívají při hodnocení finanční situace podniku, včetně jeho schopnosti uchovat majetkovou podstatu podniku, či při vyjadřování míry výnosnosti – efektivnosti majetku (Rosochatecká, 2007).
- stupněm rozvinutosti peněžního a kapitálového trhu – podíl finančního majetku dlouhodobého i krátkodobého na celkovém majetku je mnohem nižší, než je tomu v rozvinuté tržní ekonomice,
- ekonomickou situací podniku a orientací hospodářské politiky – některé podniky preferují zvyšování rentability podnikání prostřednictvím růstu zisku na jednotku tržeb. To vede k tlaku na snižování nákladů zaváděním nové techniky a projevuje se v růstu podílu fixního majetku. Jiné prosazují politiku zvyšování rentability zejména prostřednictvím zrychlování obratu vloženého majetku i na úkor snížení rentability tržeb (Valach, 1997).

Pro ocenění hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku se používají ceny:

- pořizovací cena (tj. cena pořízení a náklady spojené s pořízením),
- vlastní náklady pořízení
- reprodukční pořizovací cena (tj. cena, za niž by se majetek pořídil jako nový v okamžiku ocenění) (Rosochatecká, 2007).

5 Možnosti hodnocení majetkové struktury

Účelem hodnocení finanční výkonnosti podniku je komplexně vyjádřit jeho finanční situaci, zobrazit vývoj hospodaření, najít příčiny daného stavu, to znamená, určit příčiny zlepšení či zhoršení situace a přispět k volbě nejvhodnějších směrů dalšího vývoje činnosti firmy. Oblast, která představuje významnou součást finančního řízení podniku, je finanční analýza (Rosochatecká, 2007). V práci jsou aplikovány hlavní ukazatele finanční analýzy, které se vztahují k hodnocení majetkové struktury.

5.1 Finanční analýza

Finanční analýza se používá k zjištění základních informací o objemu, struktuře ale i kvalitě jednotlivých položek účetních výkazů. Slouží především pro externí a interní uživatele těchto výsledků. Poskytuje informace o tom, zda je firma rentabilní, přiměřeně likvidní či zadlužená (Kislingerová, 2004). Je jednou z rozhodujících fází finančního managementu. Na jejích výsledcích je založeno řízení financí, řízení a financování oběžných aktiv a investic.

Zdrojem údajů pro finanční analýzu jsou:

- interní finanční výkazy (rozvaha, výkaz zisků a ztrát, výkaz o cash flow), výroční zprávy, různá statistická šetření, údaje manažerského účetnictví aj.,
- externí údaje o jiných podnicích (např. údaje ze Statistické ročenky Českého statistického úřadu, z Obchodního věstníku aj.), které slouží pro srovnání s ostatními, hlavně konkurenčními podniky (Synek, 2006).

5.1.1 Vstupy do finanční analýzy

Základním zdrojem informací pro finanční analýzu je účetní závěrka. V České republice upravuje tuto oblast zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a dále od 1. 1. 2003 soubor opatření, kterými se stanoví účetní osnova a postupy účtování.

Tři základní typy účetních závěrek:

1. Řádná účetní závěrka – je nejčastějším typem. Je zpracovávána k poslednímu dni běžného účetního období. Slouží jako základ pro výpočet daně z příjmu za příslušný rok; jedná se o tzv. konečnou účetní závěrku.
2. Mimořádná účetní závěrka – je také konečnou účetní závěrkou. Je sestavována v případech, kdy to vyžadují okolnosti, např. vstup společnosti do likvidace nebo do konkurzu.
3. Mezitímní účetní závěrka – je sestavována v průběhu účetního období i k jinému okamžiku, než ke konci rozvahového dne. Jde o sestavení závěrky např. v souvislosti s přeměnou společnosti (Kislingerová, 2004).

5.2 Základní metody finanční analýzy

Metody:

a) analýza absolutních ukazatelů

- analýza trendů (horizontální analýza)
- procentní rozbor (vertikální analýza)

b) analýza rozdílových ukazatelů

c) analýza poměrových ukazatelů

- rentability (výnosnosti)
- aktivity
- zadluženosti a finanční struktury
- likvidity
- kapitálového trhu (Sedláček, 2001).

Konstrukce a výběr ukazatelů je podřízen majetkové struktuře. V práci jsou použity poměrové ukazatele především likvidity, rentability a aktivity, které se vztahují k majetku podniku, a je dopočítán jeden z nejdůležitějších rozdílových ukazatelů, tedy čistý pracovní kapitál.

5.2.1 Analýza absolutních ukazatelů

Technika procentního rozboru spočívá v rozboru absolutních vstupních dat (stavové, tokové veličiny tvořící obsah účetních výkazů) a zpracování rozboru vertikální (tj. procentní rozbor) i horizontální (tj. výpočet rozdílů a indexů) struktury účetních výkazů (Kislingerová, 2004). Počítá se jejich procentní podíl na celku (v rozvaze na sumě aktiv – bilanční součet, ve výsledovce na celkových výnosech) a sleduje se jejich vývoj v jednotlivých obdobích, nebo se srovnává s jinými (konkurenčními) podniky. V práci porovnávám majetkovou strukturu podniku s oborovým průměrem.

Při horizontální analýze absolutních ukazatelů se berou v úvahu změny jednotlivých položek výkazů po řádcích. Vertikální analýza posuzuje jednotlivé komponenty majetku a kapitálu. Ze struktury aktiv a pasiv je zřejmé, jaké je složení hospodářských prostředků potřebných pro aktivity firmy a z jakých zdrojů byly pořízeny (Sedláček, 2001).

5.2.2 Poměrové ukazatele

Práce je zaměřena na analýzu poměrových ukazatelů, která je nejrozšířenější metodou finanční analýzy. Poměrová analýza pracuje s poměrovými ukazateli, které představují podíl dvou absolutních ukazatelů. Vychází se z účetních dat. Sleduje se celá řada poměrových ukazatelů, které se seskupují do několika skupin (Synek, 2006).

Pro provedení analýzy je nezbytné použít odpovídající soustavu ukazatelů, které mají dostatečnou vypovídací schopnost o finanční situaci a jejím vývoji.

Ukazatele:

- rentability,
- likvidity,
- aktivity,
- zadluženosti,
- kapitálového trhu (tržní hodnoty).

5.2.2.1 Ukazatele rentability (výnosnosti, ziskovosti)

První skupinu ukazatelů tvoří ukazatele výnosnosti resp. rentability. Základním kritériem je výnosnost vloženého kapitálu. Ukazatele výnosnosti jsou důležité při dlouhodobých rozhodovacích situacích. Měří čistý výsledek podnikového snažení. Všechny ukazatele rentability udávají, kolik Kč zisku připadá na 1 Kč jmenovatele.

Kategorie zisku používané pro hodnocení výkonnosti podniku:

- **Zisk před odečtením úroků a daní – EBIT** (Earnings before Interest and Taxes)
- **Zisk před odečtením úroků, odpisů a zdaněním – EBITDA** (Earnings before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization)
- **Zisk před zdaněním – EBT** (Earnings before Taxes)
- **Zisk po zdanění (EAT – Earning after Taxes)**

Ukazatele:

- **Rentabilita tržeb (ROS – Return on Sales) = zisk/tržby**

Charakterizuje zisk vztahený k tržbám nebo i k výnosům. Kolik Kč čistého zisku připadá na 1 Kč tržeb. Závisí na cenách prodávaných výrobků.

Čítatel: EAT, EBIT

Jmenovatel: tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb + tržby z prodeje zboží

- **Výnosnost celkových aktiv (ROA – Return on Assets) = zisk/aktiva**

Poměřuje zisk s celkovými aktivy investovanými do podnikání, bez ohledu na to, z jakých zdrojů jsou financovány (vlastní, cizí). Rentabilita celkového kapitálu závisí na efektivní alokaci kapitálu do výnosného majetku a na jeho hospodárném využití (Kislingerová, 2004).

Čítatel: EBIT, EBIT (1 – t), EAT, EAT + úroky (1 – t)

- **Výnosnost vlastního kapitálu (ROE – Return on Equity) = čistý zisk/vlastní kapitál**

Měří, kolik čistého zisku připadá na jednu korunu investovaného kapitálu vlastníkem. Představuje výnos pro vlastníky. Rentabilita vlastního kapitálu zajímá pochopitelně především akcionáře, ale neméně zajímá vedení podniku, které je zodpovědné za

efektivní spravování majetku akcionářů. Rentabilita vlastního kapitálu je ovlivňována vyšší zisku po zdanění a vývojem vlastního kapitálu, který však na rozdíl od čistého zisku nepodléhá tak výrazným meziročním změnám (Grünwald, Holečková, 2007).

- **Rentabilita investovaného kapitálu (ROCE – Return on Capital Employed) = $\frac{\text{EBIT}}{\text{vlastní kapitál} + \text{rezervy} + \text{dlouhodobé závazky} + \text{bankovní úvěry dlouhodobé}}$**

Měří efekt, tj. kolik provozního hospodářského výsledku před zdanění podnik dosáhl z jedné koruny investované akcionáři a věřiteli.

5.2.2.2 Ukazatele likvidity

Druhou skupinu představují ukazatele likvidity, resp. platební schopnosti, které měří schopnost firmy uspokojit (vyrovnat) své splatné závazky. K tomu, aby podnik byl likvidní, musí mít vázány určité prostředky v oběžných aktivech (viz kap. 3.5).

Platební schopnost se vyjadřuje v podobě těchto základních ukazatelů:

- **Běžná likvidita – likvidita 3. stupně (*Current Ratio*) = $\frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$**

Měří, kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky podniku. Kolikrát je podnik schopen uspokojit své věřitele, kdyby proměnil veškerá oběžná aktiva v daném okamžiku na hotovost. Podle průměrné strategie se má tato likvidita pohybovat v rozmezí 1,6 – 2,5.

- **Pohotová likvidita – likvidita 2. stupně (*Quick Ratio, Acid Test*) = $\frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby} - \text{nedobytné pohledávky}}{\text{krátkodobé závazky}}$**

Je konstruována ve snaze vyloučit nejméně likvidní část oběžných aktiv – zásoby z ukazatele běžné likvidity. Doporučená hodnota je v rozmezí 1,0 – 1,5 (Kislingerová, 2004).

- **Okamžitá likvidita – likvidita 1. stupně (*Cashposition Ratio*) = $\frac{\text{finanční majetek}}{\text{krátkodobé závazky}}$**

Schopnost podniku krýt svými peněžními prostředky své běžné potřeby. Optimální hodnoty ukazatele se uvádí v rozmezí 0,2 – 0,6 (Rosochatecká, 2007).

5.2.2.3 Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity jsou využívány především pro řízení aktiv. Hodnotí vázanost kapitálu v jednotlivých formách majetku. Měří, jak efektivně podnik hospodaří se svými aktivy. Jsou charakterizovány buď rychlostí obratu, resp. obratovostí (počtem obrátek – tj. kolikrát se obrátí konkrétní položka majetku za stanovený časový interval) nebo dobou obratu (doba, po kterou je majetek vázán, resp. za jak dlouho proběhne jeho přeměna). Počítají se pro jednotlivé skupiny aktiv: zásoby, pohledávky, fixní aktiva, oběžná aktiva a celková aktiva (Grünwald, Holečková, 2007).

- **Rychlost obratu zásob (*Inventory Turnover Ratio*) = tržby/zásoby**
(v počtu obrátů za rok)

Udává, kolikrát je každá položka zásob v průběhu roku prodána a opětovně naskladněna.

- **Doba obratu zásob (*Inventory Turnover*) = $\text{zásoby}/(\text{tržby}/360)$**
(ve dnech)

Vyjadřuje průměrný počet dnů, po něž jsou zásoby vázány v podniku do doby jejich spotřeby nebo jejich prodeje. Pokud se obratovost zásoby zvyšuje a doba obratu snižuje, resp. zrychluje, pak je situace podniku dobrá.

- **Průměrná doba inkasa (doba splatnosti pohledávek – *Average Collection Period*) = $\text{pohledávky}/(\text{roční tržby}/360)$**
(ve dnech)

Měří, kolik uplyne dní, během nichž je inkaso peněz za tržby zadrženo v pohledávkách.

- **Rychlost obratu stálých aktiv (*Fixed Assets Turnover*) = $\text{tržby/stálá aktiva}$**
(v počtu obrátů za rok)

Měří efektivnost využívání budov, strojů, zařízení a jiných dlouhodobých majetkových částí a udává, kolikrát se dlouhodobý majetek obrátí v tržby za rok.

- **Rychlost obratu oběžných aktiv = $\text{tržby}/\text{oběžná aktiva}$**
(v počtu obrátů za rok)
- **Rychlost obratu aktiv (*Total Assets Turnover Ratio*) = $\text{tržby}/\text{aktiva celkem}$**
(v počtu obrátů za rok)

Je komplexním ukazatelem měřícím efektivnost využívání celkových aktiv. Udává, kolikrát se celková aktiva obrátí za rok. Obrat aktiv by měl být minimálně na úrovni hodnoty 1 (Kislingerová, 2004).

5.2.2.4 Ukazatele zadluženosti

Udávají vztah mezi cizími a vlastními zdroji, měří rozsah, v jakém firma používá k financování dluhy. Zadluženost vyjadřuje skutečnost, že podnik používá k financování svých aktiv cizí zdroje, viz kapitola 3.5.1. Její růst může přispět k celkové rentabilitě, avšak současně zvyšuje riziko finanční nestability. Rentabilita vlastního kapitálu roste se stoupající zadlužeností (Sedláček, 2001).

Zadluženost je měřena:

- **Zadluženost majetku (aktiv) = celkový dluh (cizí zdroje)/celková aktiva**

Vychází se z rozvahy a počítá se rozsah, ve kterém dluhy financují aktiva.

- **Krytí úroků = zisk před úroky a zdaněním/úroky**

Vychází se z výsledovky a počítá se krytí nákladů na cizí kapitál (úroků a dalších poplatků) provozním ziskem. Kolikrát celkový efekt reprodukce pokryje úrokové platby. Čím vyšší hodnotu dosahuje, tím lepší je pozice podniku vůči věřitelům.

Pro měření síly **finanční páky** se používá ukazatel:

- **celkové zdroje (aktiva)/vlastní kapitál** (Synek, 2006).

Zadluženost je vyjádřena poměrem cizího kapitálu k vlastnímu kapitálu (debt-equity ratio).

- **Míra finanční samostatnosti = vlastní kapitál : cizí kapitál**

Uvádí v jaké míře je na celkovém kapitálu zastoupen vlastní kapitál, tj. do jaké míry je podnik ovládán svými vlastníky.

- **Zadluženost vlastního kapitálu = cizí kapitál : vlastní kapitál**

Tento ukazatel je považován za indikátor finančního rizika. Čím vyšší je vykazovaná hodnota, tím vyšší je riziko pro podnik i pro věřitele. Za optimální se považuje hodnota 100 %, ale názory v praxi jsou značně rozdílné (Rosochatecká, 2007).

6 Metodika práce

Cílem bakalářské práce je posoudit strukturu podnikového majetku s ohledem na oblast podnikání a zaměřit se na možnosti hodnocení majetkové struktury. V metodické části práce jsou uvedeny ukazatele, dle kterých je zhodnocena majetková struktura podniku – analýza financování majetku a čistý pracovní kapitál, poměrové ukazatele rentability, likvidity a aktivity, které se vztahují k majetku. Údaje jsou převzaty z rozvahy a výkazu zisku a ztráty společnosti, které jsou uvedeny v příloze práce.

6.1 Financování majetku

Míra finanční samostatnosti (poměr vlastního a cizího kapitálu) = vlastní kapitál (rozvaha, řádek 68) : cizí kapitál (rozvaha, řádek 85)

6.2 Analýza čistého pracovního kapitálu

Čistý pracovní kapitál = oběžná aktiva (rozvaha, řádek 31) – [krátkodobé závazky (rozvaha, řádek 102) + krátkodobé bankovní úvěry a krátkodobé finanční výpomoci (rozvaha, řádek 116, 117)]

6.3 Analýza poměrových ukazatelů

6.3.1 Ukazatele likvidity

Běžná likvidita = oběžná aktiva (rozvaha, řádek 31)/krátkodobé závazky (rozvaha, řádek 102)

Pohotová likvidita = (oběžná aktiva (rozvaha, řádek 31) – zásoby (rozvaha, řádek 32) – nedobytné pohledávky)/krátkodobé závazky (rozvaha, řádek 102)

Okamžitá likvidita = finanční majetek (rozvaha, řádek 58)/krátkodobé závazky (rozvaha, řádek 102)

6.3.2 Ukazatele rentability

Rentabilita tržeb = čistý zisk (výkaz zisku a ztráty, řádek 60)/tržby (výkaz zisku a ztráty, řádek 1 + řádek 5)

Rentabilita celkových aktiv = čistý zisk (výkaz zisku a ztráty, řádek 60)/aktiva (rozvaha, řádek 1)

Rentabilita vlastního kapitálu = čistý zisk (výkaz zisku a ztráty, řádek 60)/vlastní kapitál (rozvaha, řádek 68)

6.3.3 Ukazatele aktivity

Rychlost obrátu aktiv = tržby (výkaz zisku a ztráty, řádek 1 + řádek 5)/aktiva celkem (rozvaha, řádek 1)

Rychlost obrátu stálých aktiv = tržby (výkaz zisku a ztráty, řádek 1 + řádek 5)/stálá aktiva (rozvaha, řádek 3)

Rychlost obrátu zásob = tržby (výkaz zisku a ztráty, řádek 1 + řádek 5)/zásoby (rozvaha, řádek 32)

Doba obrátu zásob = zásoby (rozvaha, řádek 32)/ (tržby (výkaz zisku a ztráty, řádek 1 + řádek 5)/360)

Doba splatnosti pohledávek = pohledávky (rozvaha, řádek 48)/ (tržby (výkaz zisku a ztráty, řádek 1 + řádek 5)/360)

7 Charakteristika vybraného podniku z hlediska jeho majetkové výstavby

7.1 Charakteristika společnosti

Podnik, na němž je provedeno zhodnocení majetkové struktury, se nazývá SENAGRO a.s. Je zapsán v obchodním rejstříku vedeném u Krajského soudu v Českých Budějovicích, oddíl B, vložka 776. Organizace byla zapsána do obchodního rejstříku dne 1. prosince 1996. Její sídlo se nachází v Senožatech čp. 257, okr. Pelhřimov. Společnost byla založena rozhodnutím valné hromady 18 zakladatelů ze dne 18. 6. 1996.

Hlavní předmět činnosti je:

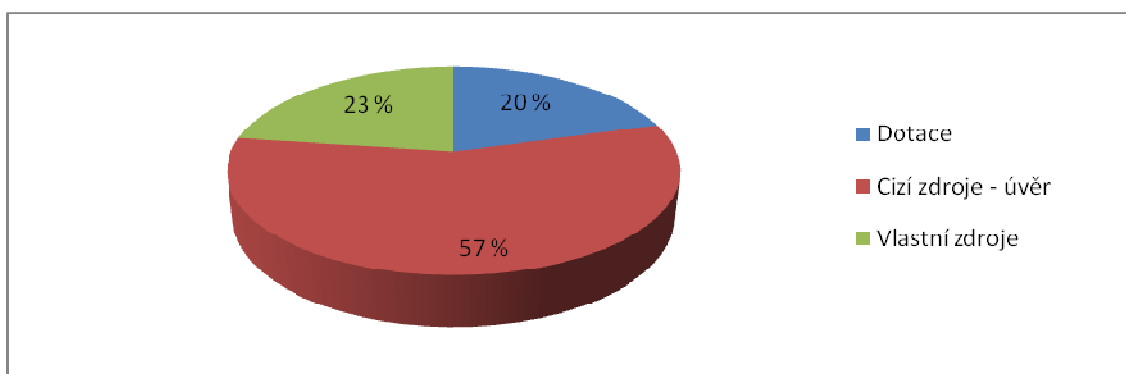
- zemědělství včetně prodeje nezpracovaných zemědělských výrobků za účelem zpracování nebo dalšího prodeje,
- zpracování brambor, poskytování služeb pro zemědělce a zahradnictví, přípravné práce pro stavby, zednictví, zámečnictví, truhlářství,
- výroba potravinářských výrobků, hostinská činnost,
- velkoobchod, maloobchod se smíšeným zbožím a s tabákovými výrobky, provozování čerpacích stanic s palivy a mazivy,
- silniční motorová doprava, opravy pracovních strojů a silničních vozidel, instalace a opravy elektrických strojů a přístrojů.

Společnost vlastní 403 akcionářů, největším akcionářem je Zemědělské družstvo Senožaty, které drží 62,71 % akcií. Základní kapitál činí 85 920 000 Kč, je rozvržen na 8 050 ks kmenových akcií na jméno ve jmenovité hodnotě 1 000 Kč a 7 787 ks kmenových akcií na jméno ve jmenovité hodnotě 10 000 Kč. Podnik uskutečňuje svoji hospodářskou činnost ve střediscích rostlinné výroby, živočišné výroby, služeb a správy. V roce 2008 hospodařila společnost na výměře 2 035 ha z toho 1 738 ha orné

půdy a 296 ha luk a pastvin. Počet zaměstnanců společnosti je 111 a z toho 5 řídících pracovníků.

Akciová společnost SENAGRO investovala v roce 2008 finanční prostředky především do obnovy strojů, technologie i dopravních prostředků, do výstavby silážního žlabu, rekonstrukce budov, na nákup pozemků a do obnovy stáda. Uvedené investice byly financovány částečně z úvěru ve výši 27 192 000 Kč, částkou 9 880 000 Kč z dotací Evropské unie a zbývající část byla financována z vlastních zdrojů ve výši 10 962 000 Kč (viz Graf 1).

Graf 1: Financování pořízeného dlouhodobého majetku v roce 2008 v %

Zdroj: Výroční zpráva společnosti 2008

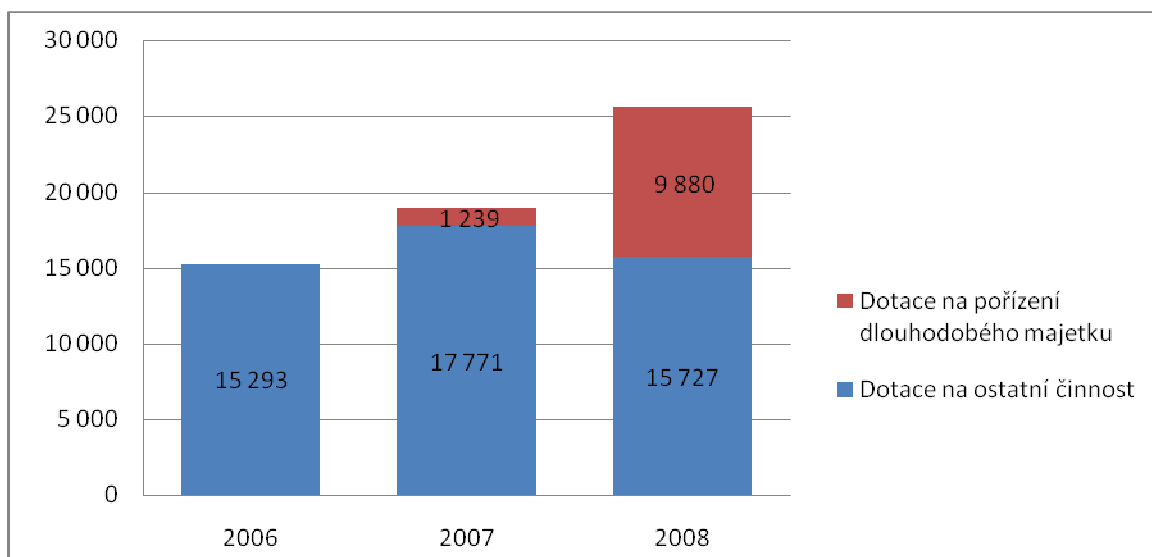
Tabulka 3: Výše poskytnutých dotací v akciové společnosti SENAGRO ve sledovaném období 2006 – 2008 v tis. Kč

Dotace v tis. Kč	Rok		
	2006	2007	2008
Rostlinná výroba	10 814	12 465	12 102
Živočišná výroba	2 482	2 302	1 571
Nafta	1 058	1 149	1 194
Úroky	939	575	552
Povodí Vltavy	0	1 280	308
Dotace na pořízení dlouhodobého majetku	-	1 239	9 880
z toho: výstavba silážního žlabu	-	-	4 152
technologie praní, balení brambor	-	-	5 728
posklizňová linka	-	1 239	-
Poskytnuté dotace celkem	15 293	19 010	25 607

Zdroj: Výroční zprávy společnosti 2006, 2007 a 2008

V roce 2007 byla realizována rekonstrukce skladu a posklizňové linky. Celkové výdaje na projekt činily 3 540 000 Kč. Z toho dotace z Operačního programu Rozvoje venkova a multifunkčního zemědělství tvořily výši 1 239 000 Kč (viz Tabulka 3), zbyvající část 2 300 000 Kč byla kryta úvěrem. V roce 2007 byly podány dvě žádosti do Programu rozvoje venkova České republiky – výstavba silážního žlabu, jejíž rozpočet činil 14 115 900 Kč a přiznaná dotace v roce 2008 byla ve výši 4 151 735 Kč. Druhou žádostí byla linka na praní, balení a paletizaci brambor, která obsahovala rozpočet ve výši 17 040 800 Kč, příspěvek z Evropské unie/národní zdroje činil v roce 2008 částku 5 728 000 Kč.

Graf 2: Výše poskytnutých dotací v akciové společnosti SENAGRO ve sledovaném období 2006 – 2008 v tis. Kč

Zdroj: Výroční zprávy společnosti 2006, 2007 a 2008

Graf 2 znázorňuje poskytnuté dotace podniku SENAGRO a.s. jednak na pořízení dlouhodobého majetku a jednak na ostatní činnost tedy na rostlinnou, živočišnou výrobu, naftu, úroky a povodí Vltavy. V roce 2006 nebyly uděleny žádné dotace na pořízení dlouhodobého majetku.

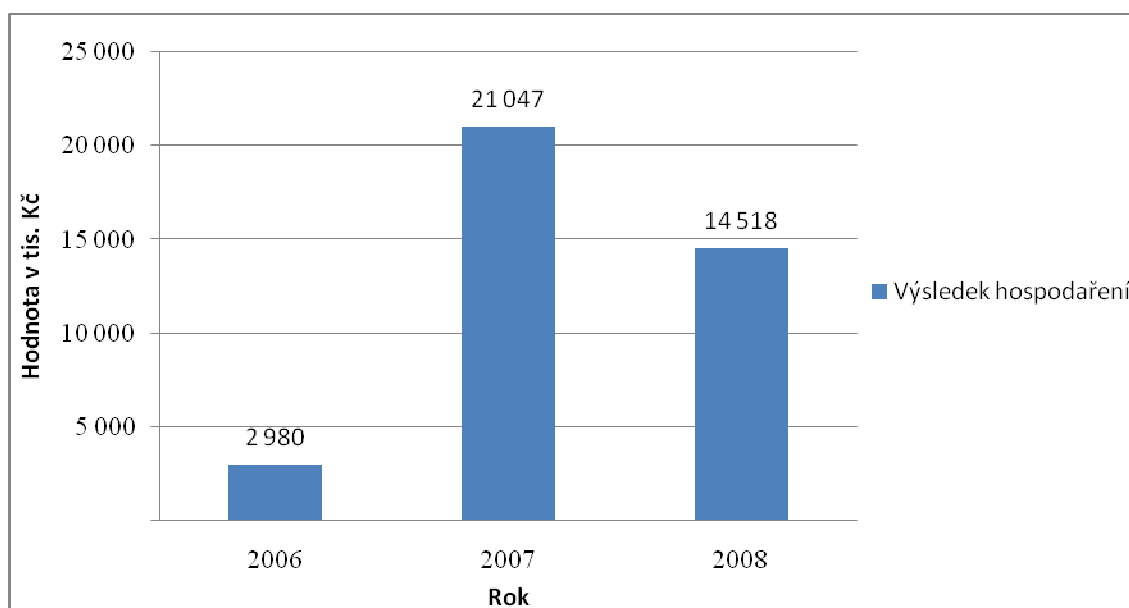
Společnost vytvořila v roce 2006 zisk ve výši 2 980 000 Kč, roku 2007 se zisk prudce navýšil na 21 047 000 Kč, tento nárůst zapříčinila především rostlinná výroba. Hospodářský výsledek v roce 2008 se snížil o 31 %, jeho konečná výše činila 14 518 000 Kč, jelikož výkupní ceny zemědělských produktů na podzim roku 2008 prudce klesly a obchod stagnoval. V tomto období došlo k poklesu zisku rostlinné výroby a ztráta živočišné výroby se prohloubila (viz Graf 4).

Tabulka 4: Výsledek hospodaření akciové společnosti SENAGRO za účetní období 2006 – 2008 v tis. Kč

Položka	Rok		
	2006	2007	2008
Výsledek hospodaření	2 980	21 047	14 518

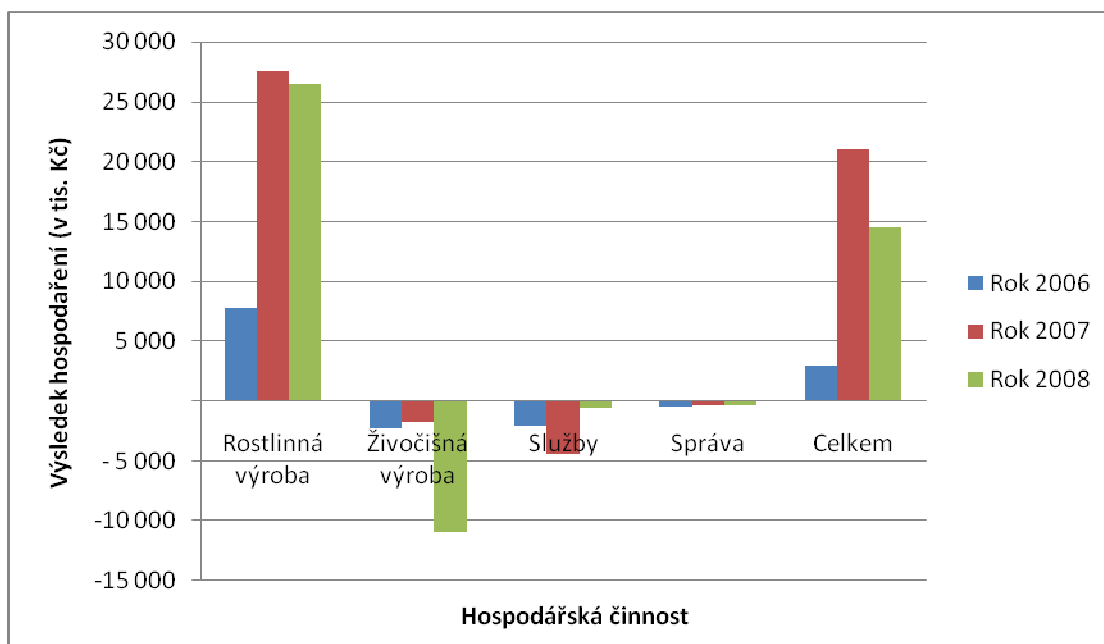
Zdroj: Výroční zpráva společnosti 2008

Graf 3: Výsledek hospodaření SENAGRO a.s. za účetní období 2006 – 2008 v tis. Kč

Zdroj: Výroční zpráva společnosti 2008

Graf 4: Přehled výsledku hospodaření za jednotlivá střediska podniku SENAGRO a.s. ve sledovaném období 2006 – 2008 v tis. Kč

Zdroj: Výroční zprávy společnosti 2006, 2007 a 2008

7.2 Odvětvové srovnání zemědělské produkce s krajem Vysočina

Vysočina je tradiční zemědělský kraj. Zemědělstvím se zabývá 10,66 % všech ekonomických subjektů na Vysočině. Charakteristickou plodinou pro tuto oblast jsou brambory. Kraj Vysočina se na celkové sklizni v České Republice podílí jednou třetinou. Vysočina je také největším producentem mléka v zemi, na celostátní výrobě se podílí zhruba 16 %. Chov skotu je také důležitou součástí zemědělské výroby.

Jak je zmíněno viz výše (kap. 4.2), hlavním faktorem, který zapříčinil propady produkce v roce 2008, je meziroční propad tržeb ze zemědělských komodit v důsledku pádu jejich cen. Na poklesu zemědělské produkce se podílejí všechny nejvýznamnější zemědělské komodity z rostlinné výroby (viz Tabulka 5). Snížení zemědělské výroby se promítlo i do snížení hospodářského výsledku odvětví.

V roce 2008 je podnikatelský důchod (hospodářský výsledek) kalkulován ve výši 9,7 mld. Kč, což je o třetinu méně ve srovnání s rokem předcházejícím (viz Tabulka 7). Jedná se za sledované období o druhý nejlepší výsledek. Přesto meziroční pokles zisku zemědělství ve srovnání s rokem 2007 představuje 29 %. Nejlepší hospodářský výsledek byl dosažen v roce 2007, a to ve výši 13,7 mld. Kč. K tomu je třeba uvést, že tento rok je nutno považovat za mimořádný, zejména z hlediska nárůstu cen zemědělských výrobců. Hospodářský výsledek zemědělství za rok 2008 lze v porovnání s rokem 2007 charakterizovat pro celou Českou republiku mírným poklesem zemědělské produkce, přičemž rostlinná produkce meziročně poklesla o 8,13 % a živočišná produkce naopak stoupla o 2,17 %.

V kraji Vysočina je v roce 2007 zaznamenán výrazný nárůst rostlinné produkce až o 50,9 %. Údaje roku 2008 ve sledovaném kraji nejsou k dispozici. Na závěr je nutno zdůraznit, že hospodářský výsledek celého odvětví za rok 2008 zpracovaný Českým statistickým úřadem, lze celkově ohodnotit jako příznivý, zejména v porovnání s rokem 2006, kdy byl dosažen na úrovni 7 mld. Kč.

Tabulka 5: Vývoj zemědělské produkce v České republice ve sledovaném období 2006 – 2008 v tis. Kč

Česká republika	Rok			Relativní změna v %	
	2006	2007	2008	2007/2006	2008/2007
Rostlinná produkce celkem	50 601 467	69 227 140	63 595 514	36,80	- 8,13
Živočišná produkce celkem	55 754 354	56 362 685	57 584 288	1,10	2,17

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní výpočty

Tabulka 6: Vývoj zemědělské produkce v kraji Vysočina v období 2006 – 2007 v tis. Kč

Kraj Vysočina	Rok		Relativní změna v %
	2006	2007	2007/2006
Rostlinná produkce	4 507 000	6 804 000	50,97
Živočišná produkce	6 435 000	6 786 000	5,45

Zdroj: Český statistický úřad (rok 2008 není k dispozici), vlastní výpočty

Tabulka 7: Výsledek hospodaření v zemědělském odvětví ve sledovaném období 2006 – 2008 v tis. Kč

Položka	Rok		
	2006	2007	2008
Výsledek hospodaření v odvětví	7 026 000	13 708 000	9 723 000

Zdroj: Český statistický úřad, Finanční noviny

7.3 Analýza majetkové struktury SENAGRO a.s.

Bakalářská práce se zabývá analýzou majetkové struktury zemědělského podniku SENAGRO a.s. ve sledovaném období 2006 – 2008. Vertikální analýza vyjadřuje jednotlivé komponenty výkazu, jako procentní podíly (viz Tabulka 8). Vedle sledování změn absolutní hodnoty ukazatelů v čase se zjišťují jejich procentní změny, viz horizontální analýza Tabulka 9, 10.

Na počátku období činila celková aktiva 158 899 000 Kč, v roce 2007 se navýšila o 9,90 % a to důsledkem navýšení dlouhodobého majetku, ale také nárůstem krátkodobých finančních prostředků (účty v bankách). V roce 2008 se aktiva zvýšila o 21,67 % tedy na 212 487 000 Kč z důvodu opětového navýšení dlouhodobého majetku, ale i oběžného majetku.

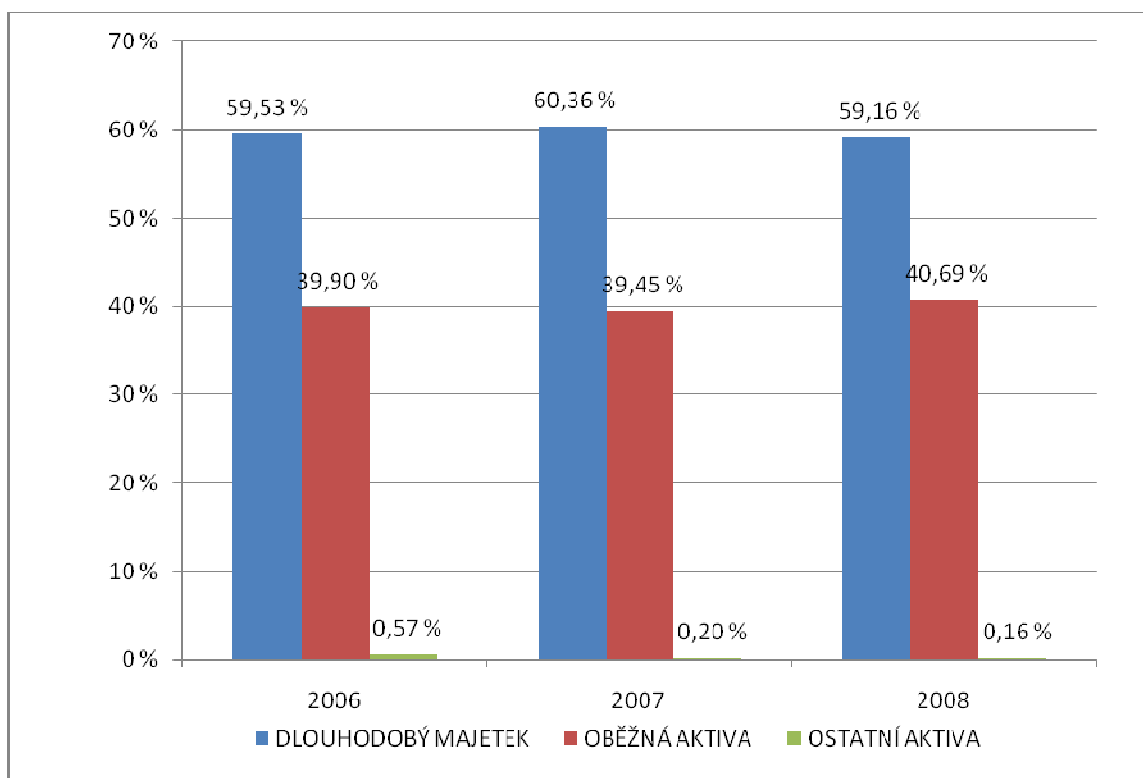
Tabulka 8: Rozbor majetkové struktury podniku v období 2006 – 2008 v tis. Kč

Položka rozvahy	Rok					
	2006		2007		2008	
	v tis. Kč	%	v tis. Kč	%	v tis. Kč	%
AKTIVA CELKEM	158 899	100,00	174 635	100,00	212 487	100,00
DLOUHODOBÝ MAJETEK	94 585	59,53	105 407	60,36	125 697	59,16
Dlouhodobý nehmotný majetek	1 220	0,77	1 058	0,61	896	0,42
Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	1 220	0,77	1 058	0,61	896	0,42
Dlouhodobý hmotný majetek	90 346	56,86	101 330	58,02	121 992	57,41
Pozemky	8 721	5,49	9 607	5,50	12 174	5,73
Stavby	50 146	31,56	48 362	27,69	59 180	27,85
Samostatné mov. věci a soubory mov. věcí	24 849	15,64	31 611	18,10	40 756	19,18
Základní stádo a tažná zvířata	5 711	3,59	5 620	3,22	7 099	3,34
Nedokončený dlouhodobý hmot. maj.	920	0,58	1 928	1,10	2 783	1,31
Poskytnuté zálohy na dlouhod. hmot. maj.	0	0,00	4 202	2,41	0	0,00
Dlouhodobý finanční majetek	3 020	1,90	3 020	1,73	2 810	1,32
Podíly v účetních jedn. pod podst. vlivem	2 820	1,77	2 820	1,61	2 810	1,32
Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	200	0,13	200	0,11	0	0,00
OBĚŽNÁ AKTIVA	63 409	39,90	68 885	39,45	86 452	40,69
Zásoby	31 867	20,05	36 823	21,09	39 571	18,62
Materiál	3 577	2,25	5 060	2,90	7 134	3,36
Nedokončená výroba a polotovary	3 200	2,01	3 747	2,15	5 256	2,47
Výrobky	13 075	8,23	15 170	8,69	15 116	7,11
Zvířata	11 931	7,51	12 845	7,36	12 065	5,68
Zboží	83	0,05	0	0,00	0	0,00
Krátkodobé pohledávky	28 984	18,24	21 017	12,03	38 050	17,91
Pohledávky z obchodního vztahu	18 450	11,61	13 875	7,95	20 161	9,49
Stát - daňové pohledávky	6 512	4,10	2 397	1,37	11 307	5,32
Krátkodobé poskytnuté zálohy	759	0,48	657	0,38	4 214	1,98
Dohadné účty aktivní	1 692	1,06	1 804	1,03	1 609	0,76
Jiné pohledávky	1 571	0,99	2 284	1,31	759	0,36
Krátkodobý finanční majetek	2 558	1,61	11 045	6,32	8 830	4,16
Peníze	344	0,22	328	0,19	411	0,19
Účty v bankách	2 215	1,39	10 717	6,14	8 419	3,96
OSTATNÍ AKTIVA	905	0,57	343	0,20	338	0,16
Časové rozlišení	905	0,57	343	0,20	338	0,16
Náklady příštích období	905	0,57	343	0,20	112	0,05
Příjmy příštích období	0	0,00	0	0,00	226	0,11

Zdroj: Výroční zpráva společnosti 2008, vlastní výpočty

Akciová společnost investovala ve sledovaných letech (2006 – 2008) svůj kapitál do dlouhodobých aktiv především do dlouhodobého hmotného majetku, jelikož s ním může dosáhnout vyšší výnosnosti. V roce 2007 činí dlouhodobý majetek 60,40 % z celkových aktiv, což je nejvíc ve sledovaných letech, i když rozdíl oproti ostatním obdobím není nikterak velký. Oběžná aktiva se v roce 2006 – 2008 pohybují okolo 40 %. Takřka necelé 1 % tvoří ostatní aktiva.

Graf 5: Majetková struktura podniku ve sledovaném období 2006 – 2008 (v %)

Zdroj: Výroční zpráva společnosti 2008, vlastní výpočty

Tabulka 9: Vývoj dlouhodobého majetku v období 2006 – 2008 v tis. Kč

Položka rozvahy	Rok			Relativní změna v %	
	2006	2007	2008	2007/2006	2008/2007
AKTIVA CELKEM	158 899	174 635	212 487	9,90	21,67
DLOUHODOBÝ MAJETEK	94 585	105 407	125 697	11,44	19,25
Dlouhodobý nehmotný majetek	1 220	1 058	896	- 13,28	- 15,31
Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	1 220	1 058	896	- 13,28	- 15,31
Dlouhodobý hmotný majetek	90 346	101 330	121 992	12,16	20,39
Pozemky	8 721	9 607	12 174	10,16	26,72
Stavby	50 146	48 362	59 180	- 3,56	22,37
Samostatné mov. věci a soubory mov. věcí	24 849	31 611	40 756	27,21	28,93
Základní stádo a tažná zvířata	5 711	5 620	7 099	- 1,59	26,32
Nedokončený dlouhodobý hmot. maj.	920	1 928	2 783	109,57	44,35
Poskytnuté zálohy na dlouhod. hmot. maj.	0	4 202	0	-	-100,00
Dlouhodobý finanční majetek	3 020	3 020	2 810	0,00	- 6,95
Podíly v účetních jedn. pod podst. vlivem	2 820	2 820	2 810	0,00	- 0,35
Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	200	200	0	0,00	-100,00

Zdroj: Výroční zpráva společnosti 2008, vlastní výpočty

Dlouhodobý majetek se ve sledovaných letech postupně navyšoval. V roce 2008 byl největší nárůst a to o 19,25 %, což činí v absolutním vyjádření zvýšení o 20 290 000 Kč. Toto zvýšení je uskutečněno prostřednictvím dlouhodobého hmotného majetku. Společnost během roku 2008 investovala prostředky do nákupu pozemků, na obnovu stáda (především skotu), do výstavby silážního žlabu a do obnovy strojů, technologie i dopravních prostředků.

V roce 2007 je zřetelné snížení položky staveb o 3,56 %, naproti roku 2008 byl zaznamenán její výrazný nárůst o 22,37 %, neboť společnost investovala finanční prostředky do výstavby a rekonstrukce výrobních prostor (loupárny).

V důsledku opotřebení poklesl ve sledovaných letech dlouhodobý nehmotný majetek až o 15,31 %. Pokles zaznamenal také dlouhodobý finanční majetek prostřednictvím prodaných cenných papírů.

Tabulka 10: Vývoj oběžného majetku v období 2006 – 2008 v tis. Kč

Položka rozvahy	Rok			Relativní změna v %	
	2006	2007	2008	2007/2006	2008/2007
AKTIVA CELKEM	158 899	174 635	212 487	9,90	21,67
OBĚŽNÁ AKTIVA	63 409	68 885	86 452	8,64	25,50
Zásoby	31 867	36 823	39 571	15,55	7,46
Materiál	3 577	5 060	7 134	41,46	40,99
Nedokončená výroba a polotovary	3 200	3 747	5 256	17,09	40,27
Výrobky	13 075	15 170	15 116	16,02	- 0,36
Zvířata	11 931	12 845	12 065	7,66	- 6,07
Zboží	83	0	0	-100,00	-
Krátkodobé pohledávky	28 984	21 017	38 050	- 27,49	81,04
Pohledávky z obchodního vztahu	18 450	13 875	20 161	- 24,80	45,30
Stát - daňové pohledávky	6 512	2 397	11 307	- 63,19	371,71
Krátkodobé poskytnuté zálohy	759	657	4 214	- 13,44	541,40
Dohadné účty aktivní	1 692	1 804	1 609	6,62	- 10,81
Jiné pohledávky	1 571	2 284	759	45,39	- 66,77
Krátkodobý finanční majetek	2 558	11 045	8 830	331,78	- 20,05
Peníze	344	328	411	- 4,65	25,30
Účty v bankách	2 215	10 717	8 419	383,84	- 21,44

Zdroj: Výroční zpráva společnosti 2008, vlastní výpočty

Vývoj oběžného majetku má podobnou tendenci jako dlouhodobý majetek. Oběžná aktiva se ve sledovaných letech navyšovala. V roce 2008 je zachycen nárůst o 25,50 %, jehož velikost nejvíce ovlivnily krátkodobé pohledávky zvýšením o 81 %, především poskytnuté zálohy a daňové pohledávky. Zásoby se zvýšily nevýrazně o 7,46 %. Naproti tomu v roce 2007 vzrostla tato položka o 15,55 % prostřednictvím nákupu materiálu, zvířat i zvětšením objemu výrobků a polotovarů.

Krátkodobý finanční majetek s nárůstem až 333,78 % se také podílel v tomto roce na zvýšení oběžných aktiv, jehož příčinou jsou zvětšující se položky peněžních prostředků na účtech v bankách. V posledním sledovaném roce se také zvýšily o 25,30 % peníze v pokladně. Tím si firma zajišťuje průběžnou schopnost hradit své závazky.

7.3.1 Porovnání majetkové struktury podniku s průměrem odvětví

Výsledky vertikální analýzy podnikového majetku je vhodné porovnat s oborovým průměrem v zemědělském sektoru za období 2005 – 2006 (viz Tabulka 11). Údaje ostatních let 2007 a 2008 nejsou k dispozici, neboť se nesledují jednotlivé položky majetku v tak podrobném členění, jako tomu bylo v dřívějších letech. Výběrový soubor výkazu zahrnuje podniky s počtem zaměstnanců nižší než 20 i podniky s 99 a více zaměstnanci.

Tabulka 11: Vertikální analýza majetkové struktury podniku SENAGRO a.s. ve srovnání s oborovým průměrem v období 2005 – 2006 (v %)

Položka rozvahy (v %)	Rok			
	2005		2006	
	Senagro a.s.	Oborový průměr	Senagro a.s.	Oborový průměr
AKTIVA CELKEM	100,00	100,00	100,00	100,00
DLOUHODOBÝ MAJETEK	62,67	68,74	59,53	68,84
Dlouhodobý nehmotný majetek	0,00	0,32	0,77	0,36
Dlouhodobý hmotný majetek	60,68	64,70	56,86	64,05
Dlouhodobý finanční majetek	1,99	3,73	1,90	4,42
OBĚŽNÁ AKTIVA	36,63	31,26	39,90	31,16
Zásoby	22,04	13,79	20,05	13,28
Krátkodobé pohledávky a čas. rozlišení	14,82	11,69	18,81	11,74
Krátkodobý finanční majetek	0,48	5,77	1,61	6,14

Zdroj: Výroční zpráva společnosti 2006, Český statistický úřad (oborový průměr za rok 2005 a 2006, ostatní údaje z let 2007, 2008 nejsou k dispozici), vlastní výpočty

Hodnota i vnitřní uspořádání podnikového majetku se ve sledovaných letech 2005 – 2006 nijak výrazně neodlišuje od podniků zahrnutých do oborového průměru. Dlouhodobý majetek se u ostatních zemědělských podniků podílí s 68,80 % na celkových aktivech, což je o 9,30 % více než u akciové společnosti. Největší podíl zaujímá dlouhodobý hmotný majetek. Což je zřejmé z předmětu podnikání.

V porovnání s průměrem odvětví oběžná aktiva zaujímají 31 % celkového objemu. Neliší se ani vnitřní struktura oběžného majetku, kde se na celkových aktivech podílí, jak u sledovaného podniku, tak i u oborového průměru, především zásoby.

8 Aplikace vybraných metod hodnocení majetkové struktury

Struktura majetku akciové společnosti SENAGRO je zhodnocena finanční analýzou a to poměrovými ukazateli – každá skupina se přičemž váže k některému aspektu finančního stavu podniku. Ukazatele rentability, aktivity sledovaného podniku jsou porovnány s údaji za příslušný obor, což poskytuje užitečnou představu, jak je na tom společnost vůči svým konkurentům, a ukazatele likvidity jsou srovnány s optimálními hodnotami.

8.1 Financování majetku a čistý pracovní kapitál

Podnik řeší otázku velikosti použitého kapitálu, ale také rozhoduje, který druh kapitálu použije při svém financování. Optimální poměr mezi vlastním a cizím kapitálem (čím vyšší hodnotu ukazatel dosahuje, tím je lepší pozice podniku vůči věřitelům) splňuje akciová společnost ve všech sledovaných letech. Hodnoty vlastního kapitálu převyšují hodnoty cizích zdrojů. V roce 2007 je největší poměr mezi vlastním a cizím kapitálem. Vlastní kapitál je v tomto roce větší 2,32x než cizí zdroje.

Tabulka 12: Poměr vlastního a cizího kapitálu ve sledovaném období 2006 – 2008 v tis. Kč

Položka rozvahy	Rok		
	2006	2007	2008
Vlastní kapitál	101 781	122 080	134 574
Cizí kapitál	57 118	52 528	77 898
Poměr vlastního a cizího kapitálu	1,78	2,32	1,73

Zdroj: Výroční zpráva společnosti 2008, vlastní výpočty

Druhým významným problémem je zhodnocení vztahu mezi dlouhodobým kapitálem a dlouhodobým majetkem, krátkodobým kapitálem a oběžným majetkem. Porovnává se souhrn dlouhodobého vlastního a dlouhodobého cizího kapitálu s dlouhodobým majetkem podniku – tzn. se souhrnem hmotného, nehmotného a finančního dlouhodobého majetku (viz Tabulka 14).

Tabulka 13: Analýza majetkově- finanční struktury podniku SENAGRO a.s. ve sledované období 2006 – 2008 v tis. Kč

Položka rozvahy	Rok		
	2006	2007	2008
Dlouhodobý kapitál	130 241	154 409	181 484
z toho: dlouhodobý cizí kapitál	28 460	32 329	46 910
vlastní kapitál	101 781	122 080	134 574
Dlouhodobý majetek	94 585	105 407	125 697
Krátkodobý kapitál	28 657	20 199	24 974
Oběžná aktiva	63 409	68 885	86 452

Zdroj: Výroční zpráva společnosti 2008

Tabulka 14: Poměr dlouhodobého kapitálu a dlouhodobého majetku ve sledovaném období 2006 – 2008 v tis. Kč

Položka rozvahy	Rok		
	2006	2007	2008
Dlouhodobý kapitál	130 241	154 409	181 484
Dlouhodobý majetek	94 585	105 407	125 697
Poměr dl. kapitálu a dl. majetku	1,38	1,46	1,44

Zdroj: Výroční zpráva společnosti 2008, vlastní výpočty

Majetkově- finanční výstavba podniku (viz Tabulka 13) popisuje užití cizího kapitálu, tj. dlouhodobý a krátkodobý cizí kapitál. Sledovaný podnik v roce 2007 a 2008 používá k financování především dlouhodobý cizí kapitál, přestože krátkodobý cizí kapitál je levnější. V roce 2006 použila společnost k financování svého majetku krátkodobý cizí kapitál a to ve větším množství než v následujících letech. Tento kapitál musí být splacen v poměrně krátké době a slouží pro rychle likvidní aktiva.

Z Tabulky 13 vyplývá, že společnost je překapitalizována, neboli z dlouhodobých zdrojů je financován nejen dlouhodobý majetek a trvale vázaný oběžný majetek, ale i oběžná aktiva. Dlouhodobý kapitál převyšuje hodnotu dlouhodobého majetku nejvíce v roce 2007 a to 1,5x (viz Tabulka 14). Tato skutečnost zajišťuje vysokou stabilitu podniku, ale současně klesá efektivnost používaného kapitálu, neboť použití cizího dlouhodobého kapitálu k financování krátkodobého majetku je spojeno s vyšší úrokovou sazbou. SENAGRO a.s. lze posuzovat jako podnik překapitalizovaný.

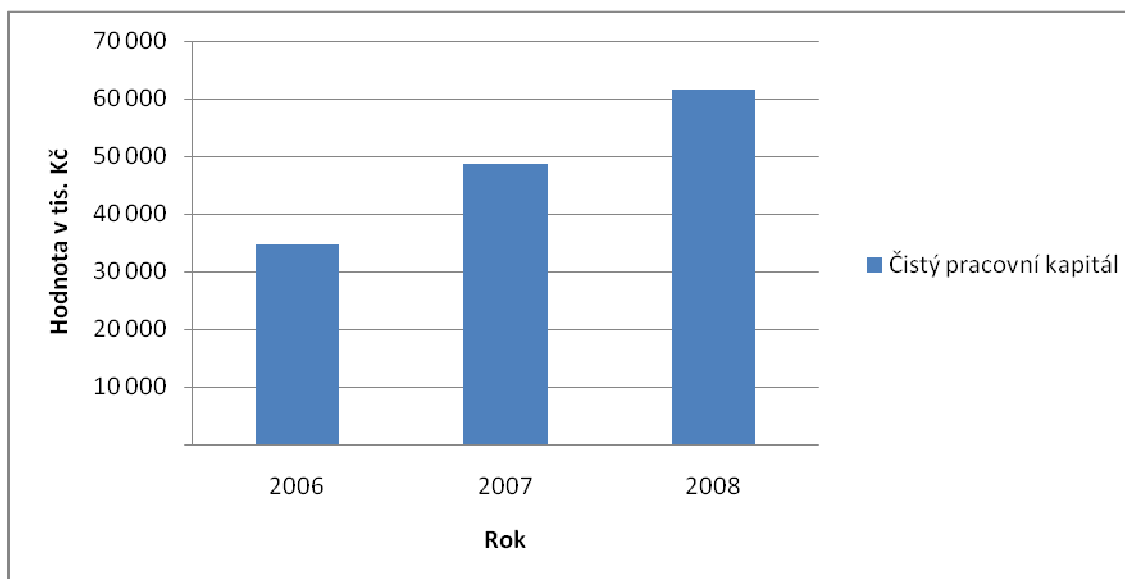
Tabulka 15: Vývoj čistého pracovního kapitálu ve sledovaném období 2006 – 2008 v tis. Kč

Položka rozvahy	Rok		
	2006	2007	2008
Krátkodobý cizí kapitál	28 657	20 199	24 974
Oběžná aktiva	63 409	68 885	86 452
Čistý pracovní kapitál	34 752	48 686	61 478

Zdroj: Výroční zpráva společnosti 2008, vlastní výpočty

K analýze a řízení finanční situace podniku slouží rozdílové ukazatele. Nejčastěji užívaným ukazatelem vypočítaným jako rozdíl mezi celkovými oběžnými aktivy a krátkodobými dluhy je čistý pracovní kapitál (viz Tabulka 15). Přebytek oběžného majetku nad krátkodobými závazky opravňuje k úsudku, že firma SENAGRO a.s. má dobré finanční zázemí, je likvidní, což vyplývá z rostoucí hodnoty tohoto ukazatele (viz Graf 6). V roce 2008 je částka, která zůstane podniku k dispozici po úhradě všech běžných závazků, největší a to důsledkem navýšení krátkodobých pohledávek až o 81%.

Graf 6: Vývoj čistého pracovního kapitálu ve sledovaném období 2006 – 2008 v tis. Kč

Zdroj: Výroční zpráva společnosti 2008, vlastní výpočty

8.2 Analýza poměrových ukazatelů

8.2.1 Analýza likvidity podniku

Ve sledovaném období 2006 – 2008 podnik financuje z dlouhodobých zdrojů i oběžný majetek. Akciová společnost si tím zajišťuje vysokou stabilitu, neboť dlouhodobě hraří své finanční závazky. Platební schopnost, která odráží krátkodobou finanční stabilitu podniku, zachycuje v roce 2007 a 2008 vysoké hodnoty čistého pracovního kapitálu. Jedná se o vyšší stav likvidních prostředků, než je jejich potřeba. Výsledky likvidity podniku jsou porovnány s optimálními hodnotami.

Tabulka 16: Analýza likvidity podniku SENAGRO a.s. v porovnání s optimálními hodnotami ve sledovaném období 2006 – 2008

Ukazatel		Rok			Optimální hodnoty
		2006	2007	2008	
Likvidita	okamžitá (I. st.)	0,09	0,55	0,35	0,2 - 0,6
	pohotová (II. st.)	1,10	1,59	1,88	1,0 - 1,5
	běžná (III. st.)	2,20	3,40	3,50	1,6 - 2,5

Zdroj: Výroční zpráva společnosti 2008, vlastní výpočty

Okamžitá likvidita (finanční majetek/krátkodobé závazky) vyjadřuje platební schopnost podniku k určitému dni, představuje nejpřísnější ukazatel likvidity (hotovostní ukazatel viz Tabulka 16). Akciová společnost SENAGRO dosáhla v roce 2007 a 2008 optimálních hodnot, je schopna krýt svými peněžními prostředky své běžné potřeby. V roce 2006 se hodnota likvidity snížila, neboť vznikl mírný dočasný nedostatek platebních prostředků, dluhy jsou vyšší než realizovatelná hodnota aktiv. Společnost se může dostat do platební neschopnosti.

Pohotová likvidita ((oběžná aktiva – zásoby)/krátkodobé závazky) hodnotí platební schopnost z hlediska delšího období a vylučuje nejméně likvidní část oběžných aktiv – zásoby z ukazatele běžné likvidity. Vývoj ukazatele pohotové likvidity v roce 2007, 2008 vypovídá o vyšší hodnotě než je optimální, váže značný objem krátkodobých pohledávek a peněžních prostředků. Vyšší hodnoty ukazatele jsou příznivější z hlediska věřitelů (snižuje se nebezpečí platební neschopnosti), avšak management společnosti by

měl usilovat o „přiměřenou úroveň“. Nadměrná výše způsobuje neproduktivní využívání vložených prostředků (nulová výnosnost peněžních prostředků) a tím negativně ovlivňuje celkovou výkonnost podniku. V roce 2006 se situace zlepšila, ukazatel pohotové likvidity se nachází v rozmezí optimálních hodnot.

Ukazatel běžné likvidity (oběžná aktiva/krátkodobé závazky) vypovídá jak je podnik schopen pokrýt své krátkodobé závazky oběžnými aktivy. V roce 2006 je situace příznivá, ukazatel běžné likvidity dosahuje optimálních hodnot. V následujících letech 2007, 2008 jsou ukazatele likvidity vyšší, tj. nadbytečná likvidita. Běžná likvidita je citlivá na strukturu a oceňování zásob a pohledávek. U zásob může trvat dlouho, než se přemění na peníze a pak se čeká na úhradu od odběratelů.

8.2.2 Analýza rentability podniku

Rentabilita sledovaného podniku je porovnávána s průměrem odvětví za rok 2006 – 2008. Oborové srovnání se týká zemědělských podnikatelských subjektů, které zaměstnávají 250 a více zaměstnanců. Soubor obsahuje 1702 jednotek. Tokové údaje za kumulované období jsou prostým součtem jednotlivých čtvrtletí. U stavových údajů je uvedena hodnota k poslednímu dni sledovaného čtvrtletí (4. čtvrtletí) v roce 2006 – 2008.

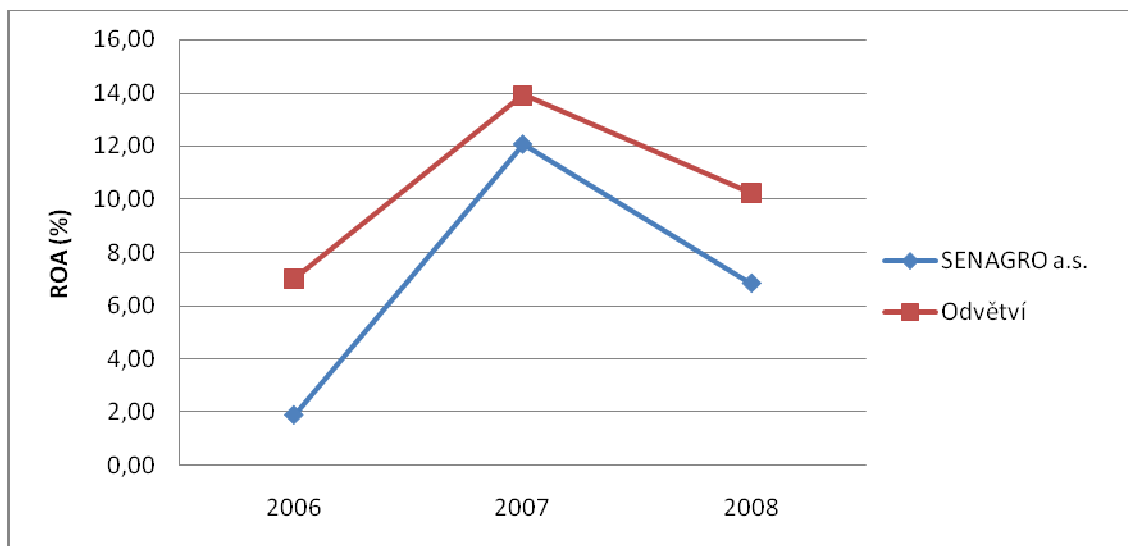
Tabulka 17: Analýza rentability podniku SENAGRO a.s. ve srovnání s odvětvovým průměrem ve sledovaném období 2006 – 2008 (v %)

Ukazatel (v %)		Rok					
		2006		2007		2008	
		Senagro a.s.	Průměr odvětví	Senagro a.s.	Průměr odvětví	Senagro a.s.	Průměr odvětví
Rentabilita	tržeb (ROS)	2,42	21,68	13,83	39,64	10,03	36,10
	celkových aktiv (ROA)	1,88	7,00	12,05	13,92	6,83	10,24
	vlastního kapitálu (ROE)	2,93	8,18	17,24	16,43	10,79	12,02

Zdroj: Výroční zpráva společnosti 2008, Český statistický úřad (porovnání ukazatelů rentability s odvětvovým průměrem za 4. čtvrtletí 2006 - 2008), Finanční noviny (zisk zemědělských subjektů), vlastní výpočty

Vyšší likvidita v roce 2007 a 2008 (pohotová a běžná likvidita viz Tabulka 16) snižuje výnosnost podniku a jak je zřejmé z Tabulky 17, je výnosnost ukazatelů skutečně nižší než oborový průměr. Ukazatele výnosnosti měří čistý výsledek podnikového snažení.

Graf 7: Analýza vývoje rentability celkových aktiv ve sledovaném období 2006 – 2008 (v %)

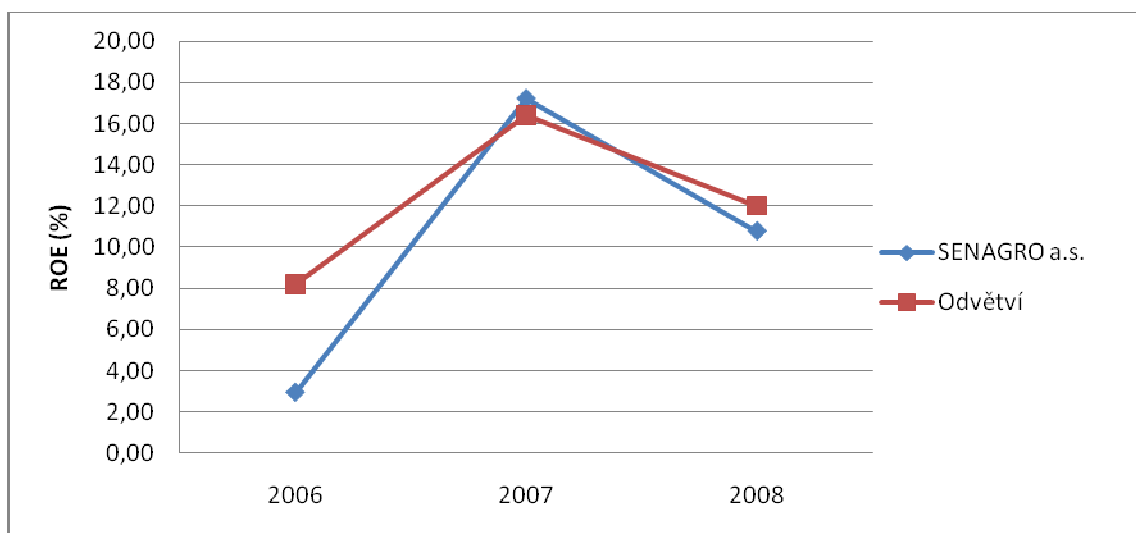
Zdroj: Výroční zpráva společnosti 2008, Český statistický úřad, vlastní výpočty

Rentabilita celkových aktiv (kapitálu) poměruje zisk s celkovými aktivy bez ohledu, z jakých zdrojů je financovaná. ROA měří zisk jako procento z peněz vynaložených vlastníky a věřiteli v kontrastu s ukazatelem ROE. Příznivý výsledek je dosažen v roce 2007 (viz Graf 7). Tato hodnota je nepatrně nižší než daný průměr odvětví. Sledovaný podnik tedy efektivně hospodaří se všemi používanými prostředky, což znamená, že společnost získala v průměru 12,05 Kč zisku z každé koruny aktiv vložených do podniku. V ostatních letech jsou hodnoty ukazatele nižší v porovnání s oborovým průměrem. V roce 2006 je výsledek výnosnosti celkových aktiv dokonce 4x menší než daný oborový průměr.

Základním kritériem rentability je výnosnost vlastního kapitálu, která měří, kolik čistého zisku připadá na jednu korunu investovaného kapitálu akcionářem. Informuje o výnosnosti zdrojů vložených vkladateli. Rentabilita sledované akciové společnosti převyšuje v roce 2007 oborový průměr ostatních podniků, dosahuje tedy nejlepších

výsledků za sledované období (viz Graf 8). Naopak v roce 2006 je míra ziskovosti vlastního kapitálu nejnižší, přináší akcionářům 2,93 % výnosu (čistého zisku). Rentabilita vlastního kapitálu je klíčovým ukazatelem, na který soustřeďují pozornost akcionáři a požadují, aby byl co nejvyšší.

Graf 8: Analýza vývoje rentability vlastního kapitálu ve sledovaném období 2006 – 2008 (v %)

Zdroj: Výroční zpráva společnosti 2008, Český statistický úřad, vlastní výpočty

Dalším měřeným ukazatelem je rentabilita tržeb, která vyjadřuje schopnost podniku transformovat výrobky na hotové peníze. V roce 2007 přinesla 1 Kč tržeb 13,83 Kč čistého zisku, což je nejvíce ve sledovaném období, ale tato hodnota je 3x nižší než průměr odvětví.

V ostatních letech je podíl zisku na tržbách také nízký ve srovnání s obdobnými podniky, závisí to na cenách prodávaných výrobků, na zisku zakalkulovaném do těchto cen a na hospodárnosti nákladů.

8.2.3 Analýza aktivity podniku

Analýza aktivity firmy SENAGRO a.s. je porovnána s průměrem odvětví ve sledovaném období 2006 – 2008. Oborové srovnání ukazatelů aktivity se týká podniků s 250 a více zaměstnanci.

Tabulka 18: Analýza aktivity podniku SENAGRO a.s. ve srovnání s odvětvovým průměrem ve sledovaném období 2006 – 2008

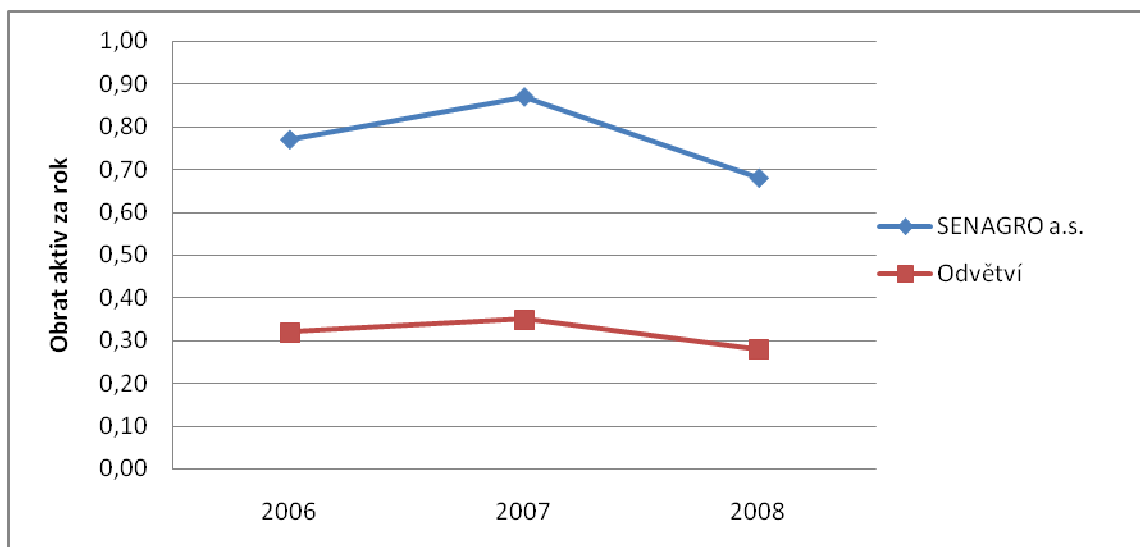
Ukazatel aktivity	Rok					
	2006		2007		2008	
	Senagro a.s.	Průměr odvětví	Senagro a.s.	Průměr odvětví	Senagro a.s.	Průměr odvětví
Rychlost obratu aktiv (počet obrátů za rok)	0,77	0,32	0,87	0,35	0,68	0,28
Rychlost obratu stálých aktiv (za rok)	1,30	0,42	1,44	0,45	1,15	0,36
Rychlost obratu zásob (za rok)	3,86	8,23	4,13	8,50	3,66	7,85
Doba obratu zásob (ve dnech)	93,25	43,76	87,00	42,34	98,39	45,86
Doba splatnosti pohledávek (ve dnech)	84,80	69,17	49,70	65,37	94,61	78,11

Zdroj: Výroční zpráva společnosti 2008, Český statistický úřad (porovnání ukazatelů aktivity s odvětvovým průměrem za 4. čtvrtletí 2006 - 2008), vlastní výpočty

Ukazatele aktivity měří, jak společnost efektivně hospodaří se svými aktivy či jak využívá své majetkové části. V Tabulce 18 jsou vypočítané základní ukazatele, které pracují se dvěma typy indikátorů aktivity vyjádřenými buď počtem obrátů, nebo dobou obratu (počet dnů). V roce 2006 – 2007 jsou hodnoty aktiv (stálého a oběžného majetku) nízké oproti roku 2008, lze tedy předpokládat, že ukazatele rychlosti obratu budou vysoké.

Ukazatele aktivity ve sledovaném období jak u akciové společnosti, tak ve srovnání s oborovým průměrem mají podobnou tendenci vývoje (viz Tabulka 18). V roce 2008 jsou nízké hodnoty rychlosti obratu aktiv a zároveň doba obratu zásob i splatnost pohledávek je zde vysoká. Na rozdíl od roku 2007, který zachycuje nejkratší dobu obratu.

Graf 9: Analýza vývoje rychlosti obratu aktiv ve sledovaném období 2006 – 2008

Zdroj: Výroční zpráva společnosti 2008, Český statistický úřad, vlastní výpočty

Rychlost obratu aktiv podává informaci, jak firma využívá aktiv s cílem dosáhnout tržeb. Ukazatel dosahuje nejnižší hodnoty za sledovaná období především v roce 2008, je zde velké množství celkového majetku, které přináší nízkou obratovost. Naopak v roce 2007 je zaznamenána nejvyšší hodnota rychlosti obratu aktiv (následkem navýšení tržeb). Obrat aktiv ve výši 0,87 znamená, že tato firma vyprodukovala 0,87 Kč tržeb z každé koruny investované do aktiv za rok.

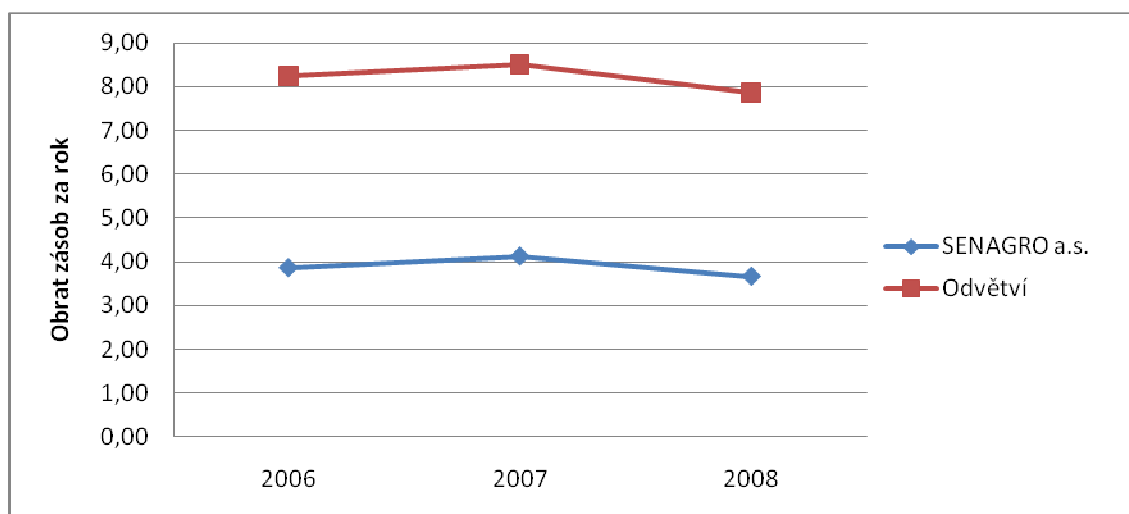
Z analýzy dále vyplývá, že ukazatel obratu aktiv se v letech 2006 – 2007 zlepšoval, ovšem jen nevýrazně. V roce 2008 se oproti předchozímu roku jeho hodnota dokonce poněkud snížila (měla hodnotu 0,68), ale nadále setrvala nad úrovní oborového srovnání. Získání výhodných podnikatelských příležitostí a navýšení aktiv by vyrovnalo společnost s průměrem daného odvětví, ale je také nutné zdůraznit, že oborové srovnání se týká větších podniků (s 250 a více zaměstnanci).

Rychlost obratu stálých aktiv, jak je patrné z Tabulky 18, se odlišuje výrazněji od oborového průměru. Obratovost ukazatele v období 2006 – 2007 je vysoká, je to způsobeno nízkou hodnotou dlouhodobého majetku. V roce 2008 došlo k navýšení položek stálých aktiv a tím se snížila rychlost obratu.

Následujícím pojmem je rychlost obratu zásob, která udává kolikrát je každá položka zásob v průběhu roku prodána a opětovně naskladněna. V porovnání s oborovým průměrem (viz Graf 10) nedosahuje podnik příznivých výsledků. Firma má zbytečné nelikvidní zásoby, které vyžadují nadbytečné financování. Velké množství přebytných zásob, které jsou neproduktivní a jsou v nich umrtveny profinancované prostředky, obsahuje rok 2008, vyplývá to z nízké rychlosti obratu.

Jinak řečeno, finanční prostředky byly vázány v této položce aktiv 98 dní, než byly realizovány prodejem. Akciová společnost by měla snížit zásoby nebo navýšit tržby. Při nízkém obratu a vysokém ukazateli likvidity (2007 – 2008), lze usuzovat, že firma má zastaralé zásoby.

Graf 10: Analýza vývoje rychlosti obratu zásob ve sledovaném období 2006 – 2008

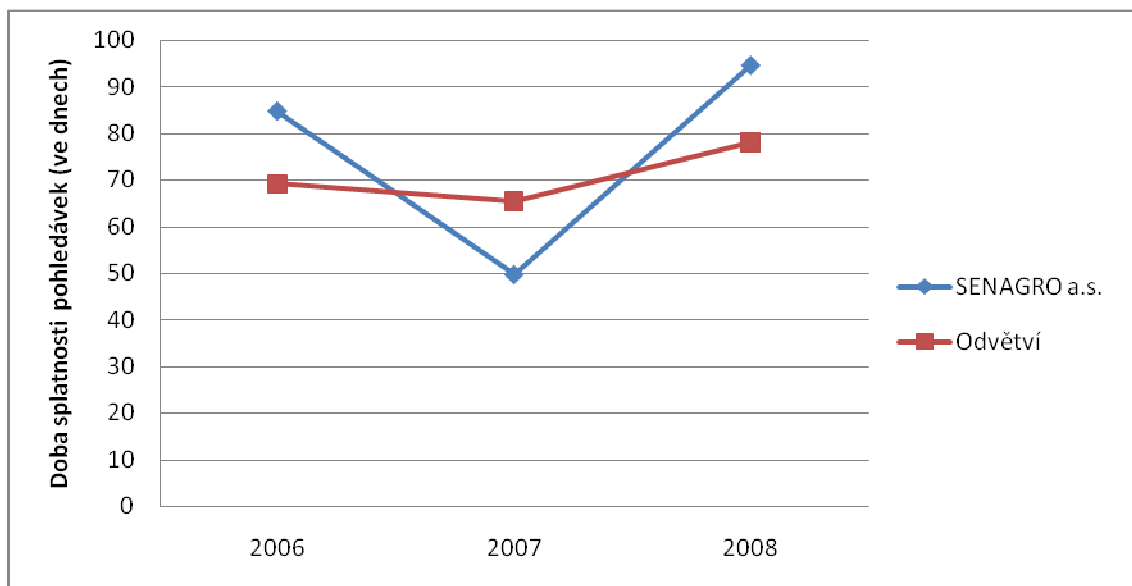

Zdroj: Výroční zpráva společnosti 2008, Český statistický úřad, vlastní výpočty

Průměrný počet dnů, po něž jsou zásoby vázány v podniku do doby jejich spotřeby, nebo prodeje vyjadřuje doba obratu zásob. Jedná se o přeměnu zásob do peněžní formy. Z průzkumu vyplývá, že navýšení zásob a současně snížení tržeb ve sledovaném období 2006 – 2008, má za následek nízký obrat zásob než je stanovený průměr odvětví, proto jsou zde zachyceny nepříznivé hodnoty. Rok 2008 není hodnocen optimisticky, neboť zásoby byly vázány v podniku 98 dní. V období 2006 – 2007, jak je zřejmé z Grafu 10, došlo k zrychlování obratu zásob, které je hodnoceno pozitivně, protože přináší snížení

materiálových a finančních zdrojů vázaných v podniku. Podnik dosahoval nejlepších výsledků v roce 2007, neboť doba obratu zásob byla za sledované období nejkratší. Za uspokojivou výši se považuje hodnota menší než 100, což je ve sledovaném podniku splněno. Optimum se uvádí v rozmezí 30 – 50 dní.

Graf 11: Analýza vývoje doby splatnosti pohledávek ve sledovaném období 2006 – 2008 (ve dnech)

Zdroj: Výroční zpráva společnosti 2008, Český statistický úřad, vlastní výpočty

Analýza ukazatelů aktivity zahrnuje i ukazatel dobu splatnosti pohledávek. Poměr pohledávek s tržbami v tomto kontrolním poměrovém ukazateli upozorňuje podnik na potřebu korigovat řízení prodeje. Sledovaná společnost dosahuje poměrně nepříznivých hodnot, ale její velikost umožňuje tolerovat delší dobu splatnosti. V roce 2007 obdržela firma peněžní prostředky za své zboží nejdříve po 50 dnech, tento výrazný pokles znázorňuje Grafu 11. V ostatních letech je doba obratu pohledávek delší než běžná doba splatnosti, znamená to, že obchodní partneři neplatí své závazky včas. Hodnota ukazatele by neměla být vyšší než 90 dní, což akciová společnost SENAGRO splňuje.

9 Vliv majetkové struktury na ekonomické výsledky podniku SENAGRO a.s.

9.1 Zhodnocení majetkové struktury

Na základě majetkové (vertikální) analýzy, která vyjadřuje jednotlivé komponenty výkazy jako procentní podíly, lze konstatovat, že finanční situace zemědělského podniku je na velmi dobré úrovni. Na celkovém objemu aktiv se ve sledovaném období 2006 – 2008 podílel dlouhodobý majetek, jehož hodnota dosáhla 60 %. Stálá aktiva byla tvořena převážně dlouhodobým hmotným majetkem (dlouhodobý nehmotný a finanční majetek je zastoupen v minimální výši). Na vybavenosti dlouhodobého hmotného majetku se nejvíce podílely stavby a samostatné movité věci i soubory movitých věcí (stroje). Stálá aktiva se v jednotlivých letech postupně navyšovala. V roce 2008 společnost nejvíce investovala na nákup pozemků, do obnovy stáda a na nákup strojů, technologie i rekonstrukce budov. Hodnota i vnitřní uspořádání podnikového majetku se nijak výrazně nelišily od ostatních zemědělských podniků v odvětví. V porovnání s oborovým průměrem (za rok 2006) byl dlouhodobý majetek u akciové společnosti o 9,31 % nižší.

Významnou součástí podnikového majetku tvořila také oběžná aktiva, která zaujímala ve sledovaných letech 40 % z celkové struktury majetku. Na výstavbě tohoto majetku se nejvíce podílely zásoby. Velikost oběžných aktiv ovlivnil v roce 2007 objem zásob (nedokončená výroba a polotovary) i nadměrné zvýšení krátkodobého finančního majetku a v roce 2008 především výrazný nárůst krátkodobých pohledávek až o 81 %. Oběžná aktiva v porovnání s průměrem ostatních zemědělských podniků (za rok 2006) vykazovala 31 % z celkového objemu, což bylo o 9 % méně než u sledované organizace.

Podnik musí řešit otázku financování majetku a rozhodovat o použití kapitálu i jeho vzájemných poměrech. Z výsledků je zřejmé, že pravidlo vyrovnaní rizika splnila firma

ve všech sledovaných letech. Nejlepší pozice dosáhla vůči věřitelům v roce 2007, kde byl nejprůzračnější poměr mezi vlastním a cizím kapitálem. Je také nutné zdůraznit, že management společnosti preferuje způsob financování dlouhodobým kapitálem, který je méně rizikový, ale dražší. Lze konstatovat, že podniky s vysoce předvídatelným a stabilním tokem peněžních prostředků mohou jít bezpečně do vyšší míry dluhového zatížení. Celkové zhodnocení udává, že podnik SENAGRO a.s. byl v letech 2006 – 2008 překapitalizován, neboli z dlouhodobých zdrojů byl financován i oběžný majetek. Tato skutečnost zajišťuje vysokou stabilitu podniku, ale současně klesá výnosnost používaného kapitálu.

9.2 Vyhodnocení poměrových ukazatelů

Bakalářská práce se zabývá analýzou finanční výkonnosti. V práci byl proveden výpočet poměrových hodnot a jejich porovnání s jistými standardy. Finanční analýza byla uskutečněna ve sledovaném období 2006 – 2008 prostřednictvím poměrových ukazatelů, především v těchto krocích:

- výpočet poměrových ukazatelů u zvoleného podniku (viz kapitola 8.2),
- srovnávání poměrových ukazatelů (ukazatele rentability, aktivity) s odvětvovými průměry a optimálními hodnotami (u ukazatele likvidity),
- a na závěr hodnocení v čase (grafická analýza vývoje ukazatelů).

Výše vypočtené poměrové ukazatele dávají dobrý obraz o podniku SENAGRO a.s. Z výsledků odvětvových analýz jsou odvozeny silné a slabé stránky společnosti. Rozbor firmy je také doplněn grafickou analýzou trendu, která zachycuje směr vývoje jednotlivých rozhodujících finančních ukazatelů.

Při analýze okamžité likvidity dosáhl podnik příznivých hodnot zejména v roce 2007 – 2008. V roce 2006 se hodnota likvidity snížila, neboť vznikl dočasný nedostatek platebních prostředků, krátkodobé dluhy zde převýšily hodnotu krátkodobých finančních aktiv. Společnost nebyla schopna po tuto dobu hradit své okamžitě splatné závazky, což nebylo příznivé pro věřitele.

Prostřednictvím ukazatele pohotové likvidity bylo zjištěno, že podnik po celé sledované období byl schopen vyrovnat závazky, bez toho aby prodal své zásoby. Vyšší likvidita v roce 2007 – 2008 vážala značný objem oběžných aktiv ve formě pohotových prostředků, které vedou k neproduktivnímu využívání vložených prostředků. Hodnota běžné likvidity udávala v roce 2006 příznivé výsledky, které spadaly do optimálního rozmezí. Stejně jako u pohotové likvidity v roce 2007 – 2008 byla zjištěna nadměrná výše. Indikátor svědčí o tom, že podnik byl schopen po celou dobu hradit své závazky.

Analýza rentability podniku SENAGRO a.s. udávala po celé sledované období v konkrétních číslech ziskové hodnoty. Následkem vyšší likvidity a to neefektivního využívání prostředků byla negativně ovlivněna celková výkonnost podniku. Hodnoty ukazatelů výnosnosti byly nižší než oborový průměr. Začnu-li ukazatelem ROE tedy výnosností vlastního kapitálu, dosáhla společnost velmi dobrých výsledků v roce 2007, kde na 1 Kč investovaného kapitálu akcionářem připadlo 17,24 Kč čistého zisku, což nepatrně převýšilo průměr odvětví. Větší použití cizího kapitálu a pokles hospodářského výsledku v roce 2006 mělo za následek nízký podíl na zisku. Cizí kapitál je všeobecně levnější než kapitál vlastní. Také je nutné zdůvodnit, proč byla míra ROE podobná u jednotlivých firem v odvětví, zatímco další složky ukazatelů se odlišovaly výrazněji. Jedná se o soutěž. Vysoké hodnoty ROE působí jako magnet na rivaly, toužící se podílet na mimořádné výkonnosti.

Poměr zisku s celkovými aktivy investovanými do zemědělské činnosti přinesl nejlepší hodnoty v roce 2007. Sledovaný podnik tedy v tomto roce efektivně hospodařil se všemi používanými prostředky. V ostatních letech byly hodnoty indikátoru ROA nižší v porovnání s oborovým průměrem. Tato situace byla zapříčiněna snižující se rychlostí obratu aktiv. V roce 2007 přinesla 1 Kč tržeb 13,83 Kč čistého zisku, což bylo nejvíce za sledované období. V následujícím roce také poklesla hodnota ROS, neboť k tomu přispělo snížení tržeb i výsledku hospodaření za účetní období.

Na základě provedené analýzy aktiv bylo zjištěno, že firma dosáhla příznivých výsledků ve sledovaných letech 2006 – 2008 u ukazatele obratovosti aktiv a stálého majetku, jejichž hodnoty převýšily oborový průměr. Bylo to způsobeno nižší hodnotou aktiv a

dlouhodobého majetku než u ostatních zemědělských podniků. Ukazatel obratovosti aktiv se u sledované společnosti v letech 2006 – 2007 zlepšoval, ovšem jen nevýrazně. V roce 2008 se oproti předchozímu roku jeho hodnota poněkud snížila, ale nadále setrvala nad úrovní oborového srovnání. Naproti tomu bylo zjištěno, že podnik má zbytečné nelikvidní zásoby, které vyžadují nadbytečné financování. Firma u ukazatele obratu zásob nedosáhla příznivých výsledků, neboť hodnoty byly ve srovnání s odvětvím nižší. Velké množství přebytečných zásob, které byly neproduktivní a byly v nich umrtveny finanční prostředky, obsahoval rok 2008. Podniku vznikly zbytečné náklady zejména na skladování a snížila se výnosnost (jak je zřejmé z ukazatele ROA). Akciová společnost by měla zmenšit zásoby nebo navýšit tržby, čímž by došlo k vyrovnání s odvětvím a následně ke zkrácení doby obratu zásob.

Z celkového hodnocení sledovaného podniku, vyplývá, že se nachází v dobré finanční situaci. Do budoucna by měl přijmout opatření k posílení svého postavení, vyplývající z analýzy silných a slabých míst ekonomiky. Návrh na opatření:

- předcházet porušování finanční rovnováhy – platební neschopnosti,
- věnovat pozornost i nadbytečné likviditě, která snižuje výnosnost společnosti,
- zajistit výnos především dlouhodobým majetkem a zvyšovat tato stálá aktiva (nové stroje, technologie), rozhodovat o struktuře jednotlivých složek oběžného majetku,
- zkracovat dobu obratu zásob – především zkrácením doby zásobování, snížení přebytečných zásob,
- soustředit se zejména na zkrácování doby inkasa – závisí na nedostatku peněžních prostředků zejména u okamžité likvidity (podnik se může dostat do platební neschopnosti); včasnější placení faktur (např. poskytování slev za dřívější úhrady, zřídit agendu pro řízení pohledávek, vymáhání pohledávek),
- udržovat tempo s ostatními zemědělskými podniky z hlediska efektivnosti hospodaření,
- hospodárně využívat kapitál, velká finanční stabilita má za následek snížení rentability podniku.

10 Závěr

Na základě rozboru aktiv lze konstatovat, že majetková struktura sledované organizace je v porovnání s odvětvím optimální, dosahuje celoodvětvové úrovně. Z toho vyplývá, že tři pětiny jejích aktiv má dlouhodobý charakter, což je typické pro zemědělský podnik. Hospodářský úspěch, kromě zmíněného, závisí na udržení stability tedy na správném vztahu mezi majetkem a používaným kapitálem. Souhrnně řečeno, podnik SENAGRO a.s. má dobré finanční zázemí, což patří k významným charakteristikám finanční situace. Poměrová analýza společnosti ji odhaluje jako ziskovou, zdravou společnost, kterou trápí jen některé menší pochopitelné problémy v růstu.

Z analýzy dále bylo zjištěno, že sledovaný podnik je překapitalizován. Vysoký poměr může být příčinou poklesu výnosnosti vlastního kapitálu. Pokud by také v podniku docházelo ke zrychlování obratu zásob (vyrovnání s oborovým průměrem), snížily by se tím materiálové a finanční zdroje vázané uvnitř firmy, což by znamenalo i pozitivní vývoj v rentabilitě. Jak udávají výsledky, potřeba pohotových prostředků nebývá zejména v zemědělství v jednotlivých časových obdobích stejně intenzivní. Tato potřeba se projevuje jednak přebytky zdrojů a jednak nekrytými potřebami. Vliv na způsob financování má i koloběh oběžného majetku v zemědělských podnicích, určený převážně přírodními podmínkami. Vysoká hodnota likvidity ukazuje na neproduktivní využití vložených prostředků.

V roce 2008 společnost investovala finanční prostředky především na pořízení dlouhodobého majetku. Tyto investice byly financovány částečně z úvěru, dotací z Evropské unie a z vlastních zdrojů. V roce 2007 byly přiznány dotace z Operačního programu Rozvoje venkova a multifunkčního zemědělství ve výši 1 239 000 Kč na rekonstrukce skladu a posklizňové linky a v roce 2008 byly poskytnuty dotace z Programu rozvoje venkova České republiky na výstavbu silážního žlabu ve výši 4 151 735 Kč, a z příspěvku Evropské unie/národní zdroje byla financována technologie na praní, balení a paletizaci brambor ve výši 5 728 000 Kč.

Summary

The aim of this Bachelor Thesis is to classify the property structure of the chosen company including the sources of financing of its single components. The Bachelor Thesis deals with property structure of agricultural company SENAGRO a.s. in comparison with this sector's average and the selected methods of property structure evaluation are applied here. The financial situation in the period between 2006 and 2008 is reviewed by financial analysis with help of ratio indicators of liquidity, profitability and activity related to property. The net working capital is also calculated. The conclusion is focused on the influence of property impacts upon the economic results of the company and various changes resulting from the findings of the performed financial analysis are suggested.

Due to the property (vertical) analysis it was found out that the company's financial situation is at a very good level. Out of the total volume of assets 60 % is formed by fixed assets. These fixed assets consist predominantly of tangible assets, whose the most significant part is formed by buildings, single movable assets or sets of movable assets (machines). The amount of the fixed assets was increasing gradually during the years 2006 – 2008. Current assets form 40 % of the total property structure. The most important component of the current assets is stocks. Both the value and the inner organization of the property do not significantly differ from other companies in this sector.

It implies from the property financing analysis that the company SENAGRO a.s. has been overcapitalized, which means that the long-term funds has been used for financing the current assets (in 2007 the value of the fixed capital was 1.5 times higher than the value of the fixed assets). On the grounds of the immediate liquidity analysis it was found out that the company reached the most positive values in years 2007 and 2008. The value of liquidity decreased in 2006, because temporal insufficiency of the means of payment occurred at that time. On the contrary, too high immediate liquidity in years 2007 and 2008 in comparison with optimal values tended to freeze a significant amount

of the current assets in form of quick assets, which could not have been productively used. The values of common liquidity are at a good level.

As a result of the too high liquidity the overall efficiency of the company has been influenced in a negative way. The values of productivity indicators are under the sector average. ROE indicator shows that the company had very good economic results in 2007. 1 CZK invested by a share holder responded to 17.24 CZK of net profit. In 2007 the ratio of profit compared with all assets invested in agricultural activity reached its best value, 12.05 %. By contrast, in other years the values of ROA indicator were below the sector average. This situation was caused by decreasing speed of assets turnover. In 2007 1 CZK of incomes brought 13.83 CZK of the net profit, which is the most in the whole period under our consideration. In the following year the value of incomes profitability indicator decreased again, which was caused by incomes decline and by the result of economic activity in the fiscal period.

On the basis of the performed assets analysis it was found out that the company reached positive results especially in the area of assets and fixed assets turnaround, whose values overcame the sector average. On the contrary, it was discovered that the company has owned redundant illiquid stocks, which demand unnecessary financing. The values of stocks turnover indicator have been lower than the average in agricultural sector. In 2008 financial funds were frozen in this item of assets for 98 days, until they were realized by sale. The company has had unnecessary expenses mainly on warehousing and its income rate has been decreasing (as it is visible from ROA indicator).

The overall evaluation states that the financial background of company SENAGRO a.s. has been good, which belongs to the most important characteristics of its financial situation. Ratio analysis shows that this company has been healthy and profitable, although it has had some small and understandable problems with growth.

Přehled použité literatury

ČERMÁKOVÁ, H. Účetnictví shrnutí základů. 3. vyd. Ostrava: Mirago, 2008. 110 s. ISBN 80-86617-35-1

GRÜNWALD, R., HOLEČKOVÁ, J. Finanční analýza a plánování podniku. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 317 s. ISBN 978-80-86929-26-2

GÜNTER, W., KISLINGEROVÁ, E. Úvod do podnikového hospodářství. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007. 923 s. ISBN 978-80-7179-897-2

HIGGINS, RC. Analýza pro finanční management. Přeložil Petr Kunst. Praha: Grada Publishing, 1997. 400 s. Přel. z: Analysis for Financial Management. ISBN 80-7169-404-5

KISLINGEROVÁ, E. Manažerské finance. Praha: C. H. Beck, 2004. 714 s. ISBN 80-7179-802-9

KOVANICOVÁ, D. Abeceda účetních znalostí pro každého. 15. vyd. Praha: Bova Polygon, 2005. 418 s. ISBN 80-7273-118-1

KRUTINA, V., NOVOTNÁ, M. Ekonomika podniku. České Budějovice: JU v Českých Budějovicích, Zemědělská fakulta, 2004. 101 s. ISBN 80-7040-732-8

ROSOCHATECKÁ, E. Ekonomika podniků. 8. vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2007. 208 s. ISBN 978-80-213-1682-9

RYNEŠ, P. Podvojně účetnictví a účetní závěrka. 8. vyd. Olomouc: Anag, 2008. 952 s. ISBN 978-80-7263-437-8

SEDLÁČEK, J. Účetní data v rukou manažera, finanční analýza v řízení firmy. 2. vyd. Praha: Computer Press, 2001. 215 s. ISBN 80-7226-562-8

SENAGRO a.s., Senožaty. Výroční zprávy SENAGRO a.s. 2006, 2007, 2008. 35 s.

SVATOŠ, M. Ekonomika agrárního sektoru, vybrané kapitoly. 3. vyd., číslo publikace 111. Provozně ekonomická fakulta, ČZU v Praze, 1995. 178 s. ISBN 80-213-0247-X

SYNEK, M. Podniková ekonomika. 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 475 s. ISBN 80-7179-892-4

ŠTOHL, P. Učebnice účetnictví pro střední školy a veřejnost 2. díl. Znojmo: Vzdělávací středisko, 2005. 193 s.

VALACH, J. Finanční řízení podniku. 1. vyd. Praha: Ekopress, 1997. 247 s. ISBN 80-901991-6-X

www.czso.cz [online]. Hrubá zemědělská produkce za rok 2007, 18. 5. 2008 [cit. Tabulka 2 Hrubá zemědělská produkce v běžných cenách].

Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/p/2101-08-za_rok_2007>

www.czso.cz [online]. Hrubá zemědělská produkce za rok 2008, 18. 5. 2009 [cit. Tabulka 2 Hrubá zemědělská produkce v běžných cenách].

Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/publ/2101-09-za_rok_2008>

www.czso.cz [online]. Statistická ročenka kraje Vysočina 2009, 19. 12. 2009 [cit. Tabulka 8-1 Souhrnné údaje o zemědělství].

Dostupné na WWW: <<http://www.czso.cz/xj/edicniplan.nsf/kapitola/631011-09-2009-08>>

www.czso.cz [online]. 2008, 14. 8. 2008 [cit. Tab. 41 A Zemědělství a myslivost, lesní hospodářství].

Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/publ/5105-08-za_rok_2006>

Článek MF DNES VYSOČINA. Mladá fronta DNES, ročník XX, číslo 252, 2009, sešit C2. Stran A11 – C11.

www.czso.cz [online]. 2008. Základní ukazatele nefinančních podniků.

Dostupné na WWW: http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/publ/5106-08-za_4__ctvrtleti_2008; <http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/publ/5106-07-za_4__ctvrtleti_2007 >

www.financninoviny.cz [online elektronické noviny]. 2010, [cit. 2009-03-05].

Dostupné na WWW: <http://www.financninoviny.cz/tema/zpravy/lonsky-zisk-ceskych-zemedelcu-tvorily-dotace/363944&id_seznam=7034>

www.eagri.cz [online]. 2010, [cit. Struktura dotačních nástrojů]

Dostupné na WWW: <<http://eagri.cz/public/eagri/dotace/>>

www.szif.cz [online]. 2010, [cit. Výroční zpráva Státního zemědělského intervenčního fondu 2008]

Dostupné na WWW: <<http://szif.cz/irj/portal/anonymous/o-nas/vyrocní-zprava>>

Seznam obrázků, grafů a tabulek

Obrázek 1: Koloběh oběžných aktiv (provozní cyklus)	8
Obrázek 2: Čistý pracovní kapitál	21
Graf 1: Financování pořízeného dlouhodobého majetku v roce 2008 v %	38
Graf 2: Výše poskytnutých dotací v akciové společnosti SENAGRO ve sledovaném období 2006 – 2008 v tis. Kč	39
Graf 3: Výsledek hospodaření SENAGRO a.s. za účetní období 2006 – 2008 v tis. Kč	40
Graf 4: Přehled výsledku hospodaření za jednotlivá střediska podniku SENAGRO a.s. ve sledovaném období 2006 – 2008 v tis. Kč	41
Graf 5: Majetková struktura podniku ve sledovaném období 2006 – 2008 (v %).....	45
Graf 6: Vývoj čistého pracovního kapitálu ve sledovaném období 2006 – 2008 v tis. Kč	51
Graf 7: Analýza vývoje rentability celkových aktiv ve sledovaném období 2006 – 2008 (v %)	54
Graf 8: Analýza vývoje rentability vlastního kapitálu ve sledovaném období 2006 – 2008 (v %)	55
Graf 9: Analýza vývoje rychlosti obrátu aktiv ve sledovaném období 2006 – 2008.....	57
Graf 10: Analýza vývoje rychlosti obrátu zásob ve sledovaném období 2006 – 2008 ..	58
Graf 11: Analýza vývoje doby splatnosti pohledávek ve sledovaném období 2006 – 2008 (ve dnech)	59

Tabulka 1: Rozvaha, pět základních segmentů.....	18
Tabulka 2: Rozpočet Státního zemědělského intervenčního fondu na podporu Společné zemědělské politiky v roce 2008 v tis. Kč	25
Tabulka 3: Výše poskytnutých dotací v akciové společnosti SENAGRO ve sledovaném období 2006 – 2008 v tis. Kč	38
Tabulka 4: Výsledek hospodaření akciové společnosti SENAGRO za účetní období 2006 – 2008 v tis. Kč	40
Tabulka 5: Vývoj zemědělské produkce v České republice ve sledovaném období 2006 – 2008 v tis. Kč	42
Tabulka 6: Vývoj zemědělské produkce v kraji Vysočina v období 2006 – 2007 v tis. Kč.....	42
Tabulka 7: Výsledek hospodaření v zemědělském odvětví ve sledovaném období 2006 – 2008 v tis. Kč	43
Tabulka 8: Rozbor majetkové struktury podniku v období 2006 – 2008 v tis. Kč.....	44
Tabulka 9: Vývoj dlouhodobého majetku v období 2006 – 2008 v tis. Kč	46
Tabulka 10: Vývoj oběžného majetku v období 2006 – 2008 v tis. Kč	47
Tabulka 11: Vertikální analýza majetkové struktury podniku SENAGRO a.s. ve srovnání s oborovým průměrem v období 2005 – 2006 (v %)	48
Tabulka 12: Poměr vlastního a cizího kapitálu ve sledovaném období 2006 – 2008 v tis. Kč.....	49
Tabulka 13: Analýza majetkově- finanční struktury podniku SENAGRO a.s. ve sledované období 2006 – 2008 v tis. Kč	50
Tabulka 14: Poměr dlouhodobého kapitálu a dlouhodobého majetku ve sledovaném období 2006 – 2008 v tis. Kč	50
Tabulka 15: Vývoj čistého pracovního kapitálu ve sledovaném období 2006 – 2008 v tis. Kč	51
Tabulka 16: Analýza likvidity podniku SENAGRO a.s. v porovnání s optimálními hodnotami ve sledovaném období 2006 – 2008	52
Tabulka 17: Analýza rentability podniku SENAGRO a.s. ve srovnání s odvětvovým průměrem ve sledovaném období 2006 – 2008 (v %)	53
Tabulka 18: Analýza aktivity podniku SENAGRO a.s. ve srovnání s odvětvovým průměrem ve sledovaném období 2006 – 2008	56

Seznam příloh

Příloha 1 Rozvaha k 31. 12. 2008 v tis. Kč SENAGRO a.s.

Příloha 2 Výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2008 v tis. Kč SENAGRO a.s.

Přílohy

Příloha 1/1

Aktiva		č.ř.	2006	2007	2008
	AKTIVA CELKEM	1	158 899	174 636	212 487
A.	Pohledávky za upsaný vlastní kapitál	2	0	0	0
B.	Dlouhodobý majetek	3	94 585	106 407	125 697
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	4	1 220	1 058	896
B.I. 1.	Zřizovací výdaje	5		0	
2.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	6		0	
3.	Software	7		0	
4.	Ocenitelná práva	8		0	
5.	Goodwill	9		0	
6.	Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	10	1 220	1 058	896
7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	11		0	
8.	Poskytnuté zálohy na dlouh.nehm.majetek	12		0	
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	13	90 346	101 330	121 992
B.II. 1.	Pozemky	14	8 721	9 607	12 174
2.	Stavby	15	50 146	48 362	59 180
3.	Samostatné movité věci a soubory mov.věcí	16	24 849	31 611	40 756
4.	Pěstitecké celky trvalých porostů	17	0	0	0
5.	Základní stádo a tažná zvířata	18	5 711	5 620	7 099
6.	Jiný dlouhodobý hmotný majetek	19	0	0	0
7.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	20	920	1 928	2 763
8.	Poskytnuté zálohy na dlouhod. hmot. maj.	21	0	4 202	0
9.	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	22	0	0	0
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek	23	3 020	3 020	2 810
B.III. 1.	Podíly v ovládaných a řízených osobách	24	0	0	0
2.	Podíly v účetních jedn.pod podst.vlivem	25	2 820	2 820	2 810
3.	Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	26	200	200	0
4.	Půjčky a úvěry-ovl.a říđ.os., podst.vliv	27	0	0	0
5.	Jiný dlouhodobý finanční majetek	28	0	0	0
6.	Požítovaný dlouhodobý finanční majetek	29	0	0	0
7.	Poskytnuté zálohy na dlouh.finan.majetek	30	0	0	0
C.	Oběžná aktiva	31	63 409	66 885	86 452
C.I.	Zásoby	32	31 867	36 823	39 571
C.I. 1.	Materiál	33	3 577	5 060	7 134
2.	Nedokončená výroba a polotovary	34	3 200	3 747	5 256
3.	Výrobky	35	13 075	15 170	15 116
4.	Zvířata	36	11 931	12 845	12 065
5.	Zboží	37	83	0	0
6.	Poskytnuté zálohy na zásoby	38	0	0	0
C.II.	Dlouhodobé pohledávky	39	0	0	0
C.II. 1.	Pohledávky z obchodního vztahu	40	0	0	0
2.	Pohledávky-ovládající a říđící osoba	41	0	0	0
3.	Pohledávky-podstatný vliv	42	0	0	0
4.	Pohledávky za společ., členy druž.a za ÚS	43	0	0	0
5.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	44	0	0	0
6.	Dohadné účty aktivní	45	0	0	0
7.	Jiné pohledávky	46	0	0	0
8.	Odložená daňová pohledávka	47	0	0	0

C.III.	Krátkodobé pohledávky	48	28 984	21 017	38 050
C.III.1.	Pohledávky z obchodního vztahu	49	18 450	13 875	20 161
	2. Pohledávky-ovládající a řídicí osoba	50	0	0	0
	3. Pohledávky-podstatný vliv	51	0	0	0
	4. Pohledávky za společ., členy druž.a za ÚS	52	0	0	0
	5. Sociální zabezpečení a zdrav. pojištění	53	0	0	0
	6. Stát - daňové pohledávky	54	6 512	2 397	11 307
	7. Krátkodobé poskytnuté zálohy	55	759	657	4 214
	8. Dohadné účty aktivní	56	1 892	1 804	1 609
	9. Jiné pohledávky	57	1 571	2 284	759
C.IV.	Krátkodobý finanční majetek	58	2 668	11 046	8 830
C.IV.1.	Peníze	59	344	328	411
	2. Účty v bankách	60	2 215	10 717	8 419
	3. Krátkodobé cenné papíry a podíly	61	0	0	0
	4. Pořizovaný krátkodobý finanční majetek	62	0	0	0
D.I.	Časové rozlišení	63	905	343	338
D.I.1.	Náklady příštích období	64	905	343	112
	2. Komplexní náklady příštích období	65	0	0	0
	3. Příjmy příštích období	66	0	0	226
Pasiva		č.ř.	2006	2007	2008
	PASIVA CELKEM	67	158 899	174 636	212 487
A.	Vlastní kapitál	68	101 781	122 080	134 574
A.I.	Základní kapitál	69	85 920	85 920	85 920
A.I.1.	Základní kapitál	70	85 920	85 920	85 920
	2. Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly	71	0	0	0
	3. Změny základního kapitálu	72	0	0	0
A.II.	Kapitálové fondy	73	0	0	0
A.II.1.	Emisní ážio	74	0	0	0
	2. Ostatní kapitálové fondy	75	0	0	0
	3. Oceňovací rozdíly z přecenění maj.a záv.	76	0	0	0
	4. Oceňovací rozd. z přecenění při přeměnách	77	0	0	0
A.III.	Rez.fondy, ned.fondy a ost.fondy ze zisku	78	5 618	5 926	7 077
A.III.1.	Zákonný rezervní fond / Nedělitelný fond	79	4 766	4 916	5 971
	2. Statutární a ostatní fondy	80	852	1 011	1 106
A.IV.	Výsledek hospodaření min.let (ř. 82 + 83)	81	7 263	9 186	27 059
A.IV.1.	Nerozdělený zisk minulých let	82	7 263	9 186	27 059
	2. Neuhrazená ztráta minulých let	83	0	0	0
A.V.	Výsledek hospodaření (+/-)	84	2 980	21 047	14 518
B.	Cizí zdroje	85	57 118	52 528	77 898
B.I.	Rezervy	86	0	0	6 013
B.I.1.	Rezervy podle zvláštních právních předpisů	87	0	0	6 013
	2. Rezerva na důchody a podobné závazky	88	0	0	0
	3. Rezerva na daň z příjmů	89	0	0	0
	4. Ostatní rezervy	90	0	0	0
B.II.	Dlouhodobé závazky	91	9 418	8 251	8 041
B.II.1.	Závazky z obchodního vztahu	92	0	0	0
	2. Závazky-ovládající a řídicí osoba	93	0	0	0
	3. Závazky-podstatný vliv	94	0	0	0
	4. Závazky ke společ. a členům druž., a k ÚS	95	0	0	0
	5. Dlouhodobé přijaté zálohy	96	0	0	0
	6. Vydané dluhopisy	97	0	0	0
	7. Dlouhodobé směnky k úpravě	98	0	0	0
	8. Dohadné účty pasivní	99	0	0	0
	9. Jiné závazky	100	1 325	1 128	1 022
	10. Odložený daňový závazek	101	8 093	7 123	7 018
B.III.	Krátkodobé závazky	102	28 657	20 199	24 974
B.III.1.	Závazky z obchodního vztahu	103	23 060	12 304	19 001
	2. Závazky-ovládající a řídicí osoba	104	0	0	0
	3. Závazky-podstatný vliv	105	0	0	0
	4. Závazky ke společ. a členům druž., a k ÚS	106	0	0	0
	5. Závazky k zaměstnancům	107	680	171	238
	6. Závazky ze soc.zabezp.a zdravot.pojištění	108	1 235	1 803	914
	7. Stát - daňové závazky a dotace	109	1 281	1 967	2 247
	8. Krátkodobé přijaté zálohy	110	0	0	0
	9. Vydané dluhopisy	111	0	0	0
	10. Dohadné účty pasivní	112	977	1 177	943
	11. Jiné závazky	113	1 424	2 777	1 631
B.IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	114	19 042	24 078	38 869
B.IV.1.	Bankovní úvěry dlouhodobé	115	19 042	24 078	38 869
	2. Krátkodobé bankovní úvěry	116	0	0	0
	3. Krátkodobé finanční výpomoci	117	0	0	0
C.I.	Časové rozlišení	118	0	28	16
C.I.1.	Výdaje příštích období	119	0	28	16
	2. Výnosy příštích období	120	0	0	0

Příloha 2

	Text	C. r.	ZU06	ZU07	ZU08
II.	Tržby za prodej zboží	1	11 710	6 489	1 186
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	2	9 914	5 610	930
+	Obchodní marže	3	1 797	979	256
II.	Výkony	4	118 652	154 770	153 296
II.	1. Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	5	111 319	145 745	143 586
	2. Změna stavu vnitropod. zásob vl. vyr.	6	1 494	3 556	675
	3. Aktivace	7	5 839	5 469	8 993
B.	Výkonová spotřeba	8	91 582	106 775	106 054
B.	1. Spotřeba materiálu a energie	9	75 777	86 223	81 886
	2. Služby	10	15 785	22 552	24 368
+	Přidaná hodnota	11	28 887	46 874	47 467
C.	Osobní náklady	12	27 989	31 994	32 056
C.	1. Mzdové náklady	13	20 244	23 724	23 798
	2. Odměny členům orgánu společnosti a družstva	14	103	98	96
	3. Náklady na sociální zabezpečení	15	7 043	8 172	8 162
	4. Sociální náklady	16			
D.	Daně a poplatky	17	1 028	970	1 003
E.	Odpisy dlouhodobého nehmot. a hmotného maj.	18	10 952	12 838	12 423
III.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a mat.	19	17 191	31 009	29 246
III.	1. Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	20	3 445	2 160	4 216
	2. Tržby z prodeje materiálu	21	13 746	28 849	25 030
F.	Zůstakové cena prod. dlouh. majetku a mat.	22	15 786	23 880	22 512
F.	1. Zůstakové cena prod. dlouh. majetku	23	3 690	2 467	3 205
	2. Prodaný materiál	24	12 086	21 413	19 307
G.	Změna stavu rez. a OP v prov.obl a KN př.ob	25	227	-237	6 442
IV.	Ostatní provozní výnosy	26	16 155	17 611	18 143
H.	Ostatní provozní náklady	27	1 422	2 073	3 440
V.	Převod provozních výnosů	28			
I.	Převod provozních nákladů	29			
*	Provozní výsledek hospodaření	30	5 448	23 975	16 978
VI.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	31			1 550
J.	Prodané cenné papíry a podíly	32			210
VII.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	33			
VII.	1. Výnosy z pod.v ovl.osob a v UJ pod pods.vlivem	34			
	2. Výnosy z ostatních dlouh. cen.pap.a podílů	35			
	3. Výnosy z ostatního dlouhod. finanč. majetku	36			
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	37			
K.	Náklady z finančního majetku	38			
IX.	Výnosy z přecenění cen.papírů a derivátů	39			
L.	Náklady z přecenění cen.papírů a derivátů	40			
M.	Změna stavu rez. a opr.pól. ve fin.oblasti	41			
X.	Výnosové úroky	42		80	252
N.	Nákladové úroky	43	1 420	1 309	1 201
XI.	Ostatní finanční výnosy	44	978	575	1 946
O.	Ostatní finanční náklady	45	1 760	1 778	1 847
XII.	Převod finančních výnosů	46			
P.	Převod finančních nákladů	47			
*	Finanční výsledek hospodaření	48	-2 201	-2 432	490
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	49	287	496	2 951
Q.	1. splatná	50	494	1 466	3 056
	2. odložená	51	-227	-970	-104
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	52	2 880	21 047	14 518
XIII.	Mimořádné výnosy	53			
R.	Mimořádné náklady	54			
S.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti	55			
S.	1. splatná	56			
	2. odložená	57			
*	Mimořádný výsledek hospodaření	58			
T.	Převod podílu na výsl.hosp.společníkům (+/-)	59			
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	60	2 980	21 047	14 518
****	Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	61	3 247	21 543	17 469